

A magyar katona
aranykönyve

WOINOVICH EMIL
Köremkötők:
REICH ÁRPÁD
m. kir. honvédszár-alvezető
és
SEBŐK ZSIGMOND.

Képmellékletekkel

Ára kötve 6 korona

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben

A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamara-
től tartott nyilvános, három évfolyamú
Női FELSŐ KERESKEDELMELI ISKOLA
POZSONYBAN.
Érettségi vizsgálat. Állásköv. Internátus.
Értesítők kívánatra küld az Igazgatóság.

A Jogtudományi Közlöny
szerkesztősége által kiadott

DÖNTVÉNYTÁRAK

új kötetek:

Büntetőjogi Döntvénytár

Szerkeszti Lengyel Aurél dr.

IX. kötet. Ára 6 kor.

Hiteljogi Döntvénytár

Szerkeszti Gallia Béla dr.

IX. kötet. Ára 6 kor.

Közigazgatási Döntvénytár

Szerkeszti Marschalkó János dr.

IX. kötet. Ára 6 kor.

Magánjogi Döntvénytár

Szerkeszti Szladits Károly dr.

IX. kötet. Ára 6 kor.

Perjogi Döntvénytár

Szerkeszti Kovács Marcell dr.

I. kötet. Ára 6 kor.

A Franklin-Társulat kiadása.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

A Kultura és Tudomány

minden kötete a modern gondolkodás kiváló terméke.

1. Széchenyi eszmevilága. I. *Gaal József, Beöthy Zoltán, Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gáborné, gróf Andrássy Gyula tanulmányai.* Kötve K 1.60
2. A szikratávíró. *A. Slaby* tanárnak a német császár előtt tartott felolvasásai után átdolgozta *Kreuzer Géza* mérnök. Kötve K 1.20
- 3-4. A természettudomány fejlődésének története. Két kötet. Irta *Wilhelm Bölsche*, ford. *Schöpflin Aladár.* Kötve K 2.40
5. Kant-Breviarium. Kant világnézete és életfelfogása. A művelt ember számára, Kant irataiból összeállította *dr. Gross Félix*, ford. *dr. Polgár Gyula.* Kötve K 1.60
6. Az emberiség jövője. Irta *Heinrich Lohzky*, fordította *Schöpflin Aladár* Kötve K 1.20
7. A vagyon tudománya. Irta *I. A. Hobson*, fordította *dr. Sidó Zoltán.* Kötve K 2.—
8. A szociológia vázlata. Irta *G. Palante*, ford. *dr. Mikes Lajos.* Kötve K 1.60
9. A tömegek lélektana. Irta *Le Bon*, ford. *Balla Antal.* Kötve K 2.—
10. Rodin beszélgetései a művészetéről. Összegejtötte *Paul Gsell*, ford. *Farkas Zoltán.* Kötve K 1.20
11. Henri Bergson filozófiája. Irta *René Gillouin*, ford. *Farkas Zoltán.* Kötve K 1.20
12. Széchenyi eszmevilága. II. kötet. *Apáthy István, Imre Sándor, Pauler Akos, Zsilinszky Mihály, Márki Sándor, Gaal Jenő* tanulmányai. Kötve K 1.60
13. A francia irodalom főirányai. Irta *G. L. Strachey*, angolból ford. *Schöpflin Aladár.* Kötve K 1.60
14. A világegyetem élete. Irta *Svante Arrhenius*, fordította *Polgár Gyula.* Kötve K 2.—
15. Az ember helye a természetben. Irta *Lenbossék Mihály dr.* Kötve K 1.60
16. Az élet értelme és értéke. Irta *Rudolf von Eucken*, ford. *Schöpflin Aladár.* Kötve K 2.—
17. A gondolat szabadság története. Irta *J. B. Bury*, ford. *Balog Gábor.* Kötve K 2.—

Megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereskedése (WODIANER F. és FIAI) R.-T.-nél
Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Ruttkai Ruttkay Vilmos
új könyve:

A VILÁGHÁBORÚ

Olaszország, a Balkán
és Ausztria-Magyarország.

A szerző ebben a könyvben komoly tanulmányok alapján a monarchiának Olaszországhoz és a Balkán államaihoz való viszonyát fejtegeti, végül pedig rámutat arra a fontos szerepre, mely a monarchiára vár.

Rendkívül sok tanulságot meríthetünk ezen érdekes könyvből, mely a magyar háborús irodalom egyik legértelmesebb terméke. ::

Franklin-Társulat kiadása. Ára 6 korona.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél
Budapest, VI., Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Vadászsportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD“

KÉPES VADÁSZUJSÁG-ot

Állandó melléklete:

„A vadászeb“

czimű egyedüli magyar nyelvű eb-
tenyésztési szaklap. — Mindkét lap
gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész
évre 12 K, félévre 6 K, negyedévé 3 K.

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
(Franklin-Társulat.)

21. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, MÁJUS 21.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármeze-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona. A „Világkronika”-val
Félévre — 10 korona. negyedévenként 1 koronával
Negyedévre — 5 korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postállag meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

CSAPATOK BEHAJÓZÁSA AZ ALBÁNIAI PARTVIDÉKEN.

Jelky Gyula a harcztérre kiküldött munkatársunk fővétele.

A Z Ü R G E.

Regény. — Irta Zsoldos László.

(Vége.)

II.

Másnap, október huszadikán, a mikor a szép Kemperné reggel kinyitotta a szemét, a mellette levő ágyon hűlt helyét találta az urának. Csöngött, csak úgy fektében, a komornának, miközben boldogan határozta el magában, hogy ma meglepi Brown't és egy órával korábban fog beállítani hozzá.

— Reggelizik már a nagyságos úr? — kérdezte a belépő cseléd.

Az csudálkozó pillantást vetett az üres ágyra. — En nem láttam, kezit csókolom, — s közelebb lépén, élénken mutatott a sárka selyem paplanra:

— Nagyságos asszony, kérem, levél van a nagyságos úr takaróján.

Eliz hirtelen felült s elkapta az üres ágyról a levelborítékot.

«Feleségemnek», — ez a címzés volt rajta. — Kimehet, Kati, — szölte a leánynak, s nyugtalanul bontotta föl a levelet. Nyolez, sürrin teleír oldal volt benne.

— Istenem, — cikázott keresztül a szép asszony agyán egy riasztó gondolat, — mi ez? Idegenül, szinte gyanakodva kezdte olvasni még mindig az ágyban ülve a kúszált sorokat, a melyeket Kemper most éjszaka írhatott csak úgy sebtében, s már az első mondat végén reszketni kezdett formás fehér kezében a papiros.

«Édes imádott Elizem! Most, hogy ütött a leszámolás órája», — ez volt a levél első mondata, — etőredelmen meg kell vallanom, hogy borzasztót vétettem ellened és gyermekünk ellen.

Aztán siralmas frázisokkal, a melyekben egyre az asszony iránt való végtelenen nagy szerelmét emlegeti, a levél többi részében elmondta Kemper, hogy soha nem volt egy szolid vállalata, roppant jóvedelmét hiszékeny emberek meg hiszékeny kormányférfiak és tőkepénzek elámtásával, rászédésével és csalással harácsolta össze, egész vagyonában nincs egyetlen egy becsületes úton szerzett fillér, s mivel tavasz óta óriási veszteségei voltak a borsó, a melyekre nincs fődözet, most kiderült minden, s reggel már itt lesznek érte a detektívek és letartóztatják. Ő ezt nem élheti túl, s mivel nem volt hátorsága itthon elkövetni az öngyilkosságot, e sorok megírása után még az éjjel kiszökik a házból s elemésztí magát a Dunában.

«Isten hozottok, — végződik a levél — drága Elizem, bosszám meg szerencsétlen férjednek, te pedig, szegény kis lányom, szerencsétlen apádnak, a ki, mire e sorokat olvasatok, már rég nem lesz az élők sorában.»

Mialatt Kemperné elolvasta ezt a szörnyű vallomást (mert hiszen soha sejtelve sem volt az ura üzemeiről), remegő ujjai közt azalatt egyre jobban és egyre erősebben reszketett a levél. De már régesrég elolvasta, hanem azért még mindig kezében tartotta szerteziláltan a négyes levélpapiros, s noha már nem olvasott és nem is látott belőle semmit, de mégis meg folytatosan rászédgette mereven a hideg, rémült tekintetét. A keze reszketése sem szünt meg, mintha még egyre újabb meg újabb irítózatok támadnának föl kísérteket módjára a závaros betűkből, de most már reszketni kezdett lassan és esőndesen a feje is, elvonván a szemétől a lehetőségét, hogy merev tekintetét állandóan egy és ugyanazon pontra szőgezza a papíron. Szóval a gazdagság, becsület és illúziók eme nagy összeomlásának romjain itt hirtelenében egészen új élet keletkezett; a reszkető kéz és a reszkető fej különös, új, útemes mozgása, mintha a villa tövében locsogó Duna hullámainak titokzatos zenéjére ebben a kiadudt hold sárlójával s kihunyt csillagokkal ékes, kékmennyezett drága hálószobában most ilyen ritmusban kerekedett volna tánczra

minden, a mit a bűnös családító pusztulása még életben hagyott. És ebben a romboló tánczban hibetelen gyorsasággal fonyadt el a szép Kemperné arcán az érett asszonyság hódító rózsája, tört meg szemében a kevély életörömök csillogása és fakultak el szomorú hamuszínbe egész tinésekben az aranyszőke hajfürtök. Mire Elza, a ki teljes egy órával később ébredt föl, benyitott hozzá, a tegnapi viruló asszonynak már csupán árnyéka ült az ágyon. Egy becsületes arcú, fáradt beteg, a ki megretent tekintettel és hangtalanul mozgó ajkkal tartotta reszkető ujjai közt a szörnyű levelet.

A leány, a ki már újra tele volt rossz sejtelmekkel, rémülten lépett az elváltozott asszonyhoz:

— Az Istenért, mama, mi történt?

Eliz tétova tekintettel nyújtotta feléje a levelet:

— Nézd csak... az apád...

Szegény kis Elizt úgy fogták le a cselédek, a mint zilált hajjal, rémesen sikoltozva futkosott ide-oda a Boszorkány-villa folyosóján, nem találva sehoh az ajtót:

— Az apa megöli magát, az apa megöli magát! Segítségek!

... Aztán elkövetkeztek a szégyen és megsemmisülés napjai. A lapok hasábotok írtak Kemper Gusztáv világa szédélgeiről és csalásairól, a képes újságok közölték a bűnös nagyvállalkozó arcképét, egész Európa rendőrségét föllámázták utána, mígnem egy hét mulva ki nem vetette valahol a holtestét a Duna. Közben megindult a bűnügyi eljárás, Kemperéknél házkutatást tartottak, az Elizlakot teljes berendezésével, istállóval, autóval, pénzkészletével együtt bírói zár alá vetették és lepecsételtek, a cselédség sztrebbent, a reszketős fejű özvegy, a nemrégiben még hódítóan delezgette Kemperné pedig, miután a bűnrészesség gyanúja alól sikerült tisztázni magát, mehetett volna lányostul világá. Mindenüket elszedték: házukat, értékpapírjaikat, készpénzüket, ékszerüket és a miükre a törvény vételeméből nem tette volna rá a kezét, azt a pellengéren egészen megkámbult két nő önként, magától szedte elő és adta oda az igazságszolgáltatásnak:

— Tessék! Itt van! Vegyék el ezt is! Mi nekünk nem kell semmi, a mihez bűn tapad!

Igaz, hogy Kemperné, ha megszurkult hajjal és reszketős fővel is, de mégis meg szeretett volna menteni maguknak, a mit lehetett volna, Elza azonban a porból, a hová lesújtotta a csapás, mindannyiszor büszkén emelte föl a fejét, és ráparancsolt az anyjára:

— Nem, anyám. Most már én parancsok. Mi semmit sem tarthatunk meg abból, a mink volt. Csak így expialhatjuk valahogy azt a megbotránkozott, pazar életmódot, a mit szegény apa életében folytattunk!

És a megtört asszony mindenben engedelmeskedett a lányának. Hiszen ő is bűnösnek érezte magát, óh, nemesak a tékozló fényűzésért, a melylyel eddig körülvetete magát, hanem azért a szomorú botlásért is, a melyről az angolon kívül még csak Elza tudott, s a melyért most a megurczoltatás óráiban százsoros szemrehányást olvasott ki Elza tekintetéből:

— Látod, anyám, te megérdemelted a sorsodat. Te is megelátd az apát!

Mr. Brown? Az nem jelentkezett sehoh. Ugyan ki közelednék egy belpoklos asszonyhoz? Kivált, a mikor olvashatta is fölöle a lapokban, hogy megöszült és reszketős lett a feje meg a keze.

Hát Herba Tóni? Az életmentő? A ki tiz esztendőn keresztül lebzselet a Boszorkány-villában Kemperné körül, csak a szép asszonyra vásva a fogát, hol meg a jövendőbeli menyérol szövegetve számított apai álmokat. Az öreg

Herba, a ki egész Vác előtt oly kidüllesztett mellet viselte a szép asszony bizalmának irigyelt és agyonpletykázott nimbuszát, a botránnyá hírére első sorban is sietve fölkereste a váci rendőrkapitányt, a kinek kijelentette, a mit ugyis mindenki tudott, hogy soha semmiféle üzleti érdekközösségben nem volt a család vállalkozóval. Másodsor bizalmasan közölte a «Kúria» törzsasztalával, a melynél mindig a város hangadóit szoktak sörözni, hogy Kempernével soha életében nem volt semminemű viszonya; harmadszor pedig, mert érezte, hogy ez alól nem szabad kibújnia, még azt a házkutatás alatt, meglátogatta Kemperné és nagylelkűn följajánlott neki néhány száz koronát, valamint egyik bérházában, addig is, a míg jobbra fordul a Dola, egy kétszobás ingyenlakást. Mind ezt azonban oly rideg tartózkodással találta elejtő, mintha csak minden szavából kirítt volna a puritán aggodalom, hogy:

— Jaj, csak hozzám ne érjetek valahogy! Adok inkább pénzt, potya lakást, csak az Isten szerelméért, hozzám ne dörzsölődzete a maszatos renuméttokkal!

A reszketős fejű Kemperné, a ki akkor még gondolkodni is alig tudott, már ráhagyta volna hálálkodva, hogy:

— Jó lesz, édes jó Tóni bácsi. Úgy sincs lakásunk, és bizony szükség lenne valami pénzre is, mert a mink van, az lássa, semmi sem a miénk, hanem Elza, a hihetlen nagylelkűkös hallatára mindjárt felátotta a porból a szomorú büszke fejcsékéjét és elszántan nézett az öreg szeme közé:

— Köszönöm, mindent nagyon köszönünk, de mi nem vehetjük igénybe a bácsi szíveséget. S Béla gondolt, a ki most már biztosan irtózáttal fogja megmosni meg a kezét is, melylyel valamikor összefopódzva mentek volt a Dunának.

A mókusképu fürkésző nézett rá a fájdalmas, önézertes arcra és a megkomolyodott szép vonások közt — az ördög rendszeren jókor érkezik — a gyermekkor óta megszokott leányarc helyett egyszerre csak fölfedezte a nőt. S ettől a fölfedezéstől a vénember tekervényes agyvelejében váratlanul újra megmozdult az ürge. Herba mind a két kezével megfogta Elza jobbkaesőjét s nagyon barátiasan és bizalmasan megszorozta:

— Kedves Elzácska — folytatta most már egészen más hangon, — én pedig azt mondom, hogy ebben a kérdésben nem török semmi ellenmondást. Sokkalta több jó napot töltöttem maguknál, hogysem most kötelességük ne volna elfogadni tőlem ezt a szerény ajánlatot. Aztán legyen nyugodt, majd lesz még módjában magának, édes Elzuska, hogy meg ez a kis szívességet is visszafizesse nekem. Ha akarja...

Nagyon szeliden nézett a leányra, de ottbent, a föld alatt az ürgegyukban már megcsinálta a maga kalkulását. Ki tudja? Hátha? A leány szép akár az anyja és nem rafinált. Az ő Béla fia már amúgyis másféle keresedik ott Lemberg tájékán, de meg akárhogy fordulna is a dolog, arról a képtelenségről szó sem lehet, hogy egy család sikkasztónak a leánya valaha tisztességes embernek a felesége lehessen, különösen egy olyan jómódu, daliás huszárhadnagy, mint a milyen Béla. Ellenben egy kis csökecska, némi forró ölelésecske, óh, az ilyes édes, tüzes esemegeboroeska rendkívül jó hatással van az ilyen magafajta hatvánnyal esztendő öreg úrra.

Fölmelegíti. Valóságilag megfiatalítja, kiváltkép ha a hatvánnyal esztendő öreg úr már a csemegeboroeskának csak a gondolatától is szinte megfiatalodik. Így kereste kifelé az utat az ürge. Elza azonban mindebből nem látott semmit. Csupán valami homályos sejtése volt, hogy Béla apjától mégsem volna szabad elfozadniok semmit, mert... Isten tudja, miért? Csak!

S már újra dacosan emelte volna föl bánatos

fejét, ha most köze nem szól a reszketős fejű asszony:

— De édes lányom, csak nem akarsz fejjel belerohanni a világba és a világ hitványságaiba, a miket sohasem láttál, nem próbáltál és nem is ösmerhetsz. Nézz rám anyám, látod milyen rosszul vagyok, tegnap óta folyton reszket a fejem, a kezem, az agyvelőm majd szét pattan, a szívem olyan borzasztóan dobog, hogy majd kiugrik a helyéből, egy félóra alatt megöszültem és tehetetlen öreg asszony lett belőlem harmincznyolcz éves koromban... alig birom összezedni a gondolataimat és azt hiszem, meg kell örölnöm... dolgozni nem tudok, hát ugyan édes jó lányom, noha akarsz ilyen megtört, nyomorult teremést magaddal hurezolni egy rémes ösmeretlenbe?! Hiszen nézz körül, a régi barátok közül nincs itten senki, senki. Csak Tóni bácsi. Nemhiába ő volt mindig a mi legjobb... igaz is. Úgye Tóni bácsi? Mink... izé... mink mindig jóban voltunk egymással? — S oly furán, csaknem ijesztően reszketett a szava mellé a feje.

— Nohát ne ellenkezél, drága szívem.

Eldült a koczka. Elza szemében megcsillant a könny és majdnem alázatosan mondta az agyafurt öregnek:

— Szegény mamának igaz van. Köszönöm, Herba bácsi a szívességet. Mikor költözködhetünk be abba a két szobába?

— Akár még ma, kedvesem, — válaszolta az öreg és titkos gyönyörűséggel nézett a most fölfedezett eleven kincsre.

Úgy is történt. Kemperné meg Elzus aznap éjszaka már ott hált Herba házában, egy üres lakásban, a melybe a háziúr mindjárt beállított két ágylat, ágyneművel, mosdót, szekrényt — a melykibe egy pár hevenyében vásárolt fehérneműt — meg ruhát akasztottak bele, azokívál asztalt, diványt és két széket.

— Hanem ez csak ideiglenes, — jelentette ki nyájasan másnap; a mikor már kora délelőtt bekopogtatott új lakóinak a látogatóskára. — Jaj, erig bocsanak, — folytatta. Most körül nézett, elfelejtett tüzeltől küldeni meg konyhabútort.

Négy nappal később, mialatt a reszketősfejű Kemperné, a ki egy órával azelőtt jött baha a rendőrségről, a hol kihallgatták, szinte lethargikus mozdulatlanágban bámult maga elé a diványon, a vén mókusképu módját ejtette, hogy a másik szobában, csukott ajtó mögött ezt mondja a leánynak:

— Nézzé drágám... szegény mamának legjobb lenne sanatóriumba mennie. Az itteni orvos nem sokat fog lendíteni az idegbaján.

Elza gyanútlanul pillantott reája:

— Sanatóriumba, bácsi! Óh Istenem! Hiszen az rettenetes pénzbe kerül!

— Sohse törődjék magaa azzal, — felelte az öreg. — Adok én.

A leány ránézett a nagy nyílt tekintetével.

— A bácsi? Oh, hiszen térdem álva tudnám megköszönni, ha meggyógyítanak a mamát. De mikor fizetem én vissza a bácsinak ezt a sok szívességet?

Az ürge nem állhatta meg tovább — ki dugta a friss nyíláson a fejét; Herba lassan Elza nádszál derekára csúsztatta a karját és atyáskodó arccal mosolygott rája, hogy csak úgy szétállt tőle a fölfelé kunkorodó deres bapuzsa:

— Maga esacsi! Csak rám néz és már mindent visszafizet.

Kemper Elzus sápadtan tola el magától a kértelen udvarlót.

— Nagyon köszönöm, — szölte rekedten, — de ilyen körülmények között...

Nem fejezhette be a mondatot. A szomszéd szobából, a melyk a konyhából nyílt, halk sarkantyupengés hallatszott. És ez a hang:

— Kézét csókolom, néni. Hol van Elzus?

A leány vad örömmel ugrott az ajtóhoz és kitarta:

— Béla! — sikoltott s már ott zokogott szivtépő, ziháló zokogással a fiatal lebergi huszárhadnagy vallán.

III.

Egy hét mulva már ott zsugorodtak hármaccan Budapesten a külső Erzsébetváros egy nagy szerény butorzott lakásakájában a rangjáról leköszönt, civilizált Hedra Béla, a

felesége, meg a reszketős fejű Kemperné, az anyós. Béla, a mint olvasta a lapokban a család borzalmas összeomlását, gyors elhatározással nyomban szabadságot kért s a legelső vonattal sietett Vácra. A szerencsétlenség hírére egyszerre hatalmas lobbót vetett benne a gyermekidők emlékeinek és a kamaszkorbéli szerelmeknek már-már kialakított felváltó zarátnoka s nem látott, nem hallott, nem tudott sem érezni, sem még csak felgögni mást, mint azt, hogy ezt a leányt ő fogja fölemelni a sárból, a hova az apja taszította.

Igaz, hogy véletlenül épp rosszkor érkezett. Az öreg, szíves atyai szó helyett ugyancsak ridegen ált elejbe, ezzel a czudar kérdéssel, hogy:

— Hát te mit keresel itt? Hogy mertél idejőnni?

A huszár azonban nem nagyon ijedt meg a maga árnyékától.

— Elzáért jöttem, apám. Most már szegény lány, hát egymásé leszünk. Ugye, Elzácskám? — s gyöngéd csókot lehel a vállán pihegő teremtés szőke hajára.

Minék firtassuk a dolgot. A mókusképu halzani sem akart róla, hogy az ő fia most végre feleségül Kemper Elzát, a mikor ő már legföljebb csak a szeretői hivatásra taksálta méltónak s mivel a fiatalok ellene szegültek, sőt Béla még aznap délután átköltöztette Elzát meg a reszketős özvegyet a «Kúria» fogadóba, hát ünnepiesen tudtára adta a fiának, hogy megvon tőle minden támogatást és egyenest kitagadja, ha elveszi a kompromittált leányt.

A fiú azonban nem azért mutatkozott olyan elszánt, mackaes természetének volt gyerekkorában, hogy hajlandó lett volna engedni akármifele apai nyomásnak, nyomban leköszönt a tisztí rangjáról, dispencziót kért a polgármestertől (Kemperné reszketős kézzel kanyarította a nevé a házasságba beleegyező szülei nyilatkozat alá) s a mi pár forintja meg volt, azzal a házasságtörés után felutazott nyencsekéstül, anyósostul Budapestre s addig is, a míg valamiapidijasi vagy egyéb állást tud keríteni magának, elbújt velük a külső Erzsébetvárosi bérház szegényes bútorozott lakásába.

A mikor esküvő után csekély eszközökkel kikajtottak a vasúthoz, egy félrecszott kalapu, megroggyant férfi jött szembe velük a Váci kávéház irányába. Elegáns szabás, de kopottas drapszínű felteje alatt mélyen kivágott, szintén már viselt fekete frakk látszott. Csöndesen fityörésze pislantott föl a kocsi, a melyiken nem ismert meg senkit.

Csak a reszketős fejű asszony kapaszkodott bele görcsösen az ülés karvasába:

— Láttátok? Vereczky! Szüz Máriám, igazán Vereczky volt.

Volt. Nincs. Az egyiknek a feje reszket, a másik nem emlékszik. Minden elmúlik, idővel még a legszentebb szerelem is a meghiggadt szeretet szürke köntösét ölti magára, csupán a gyűlölet és a bosszu az, a melyk valamennyi érzelem és szenvedély közt talán legtovább húzza. Ez volt az utolsó szabad lyuk a föld alól, a melyken az öreg Herba ide-oda futkoró ürgeje végre szabadjára kiszaladt.

Hanem ebben aztán a vén kujon mókusképu tökéleteset prudukált. Kitagadta a fiát, de, hogy még a kötelesséhez se bírjon sohase hozzájutni halála után, hát eladta a szőlőjét meg a három házát, pénzzé tette minden vagyonát s aztán az egészet beváltotta egy nagy banknál életjáradékra. Kapott érte évi negyvenezer koronát. Ebből aztán, mivel ilyen sok pénzt az ő megszokott igényei mellett nyilvánvalóan nem bírt volna magára elkölteni, kibérelte az árverésen máskézz jutott Elizlakot, levakarattatta a homlokzatáról és a fölírását és rákattatta nagy aranyozott betűkből a Vácson már úgyszólegóta használatos elnevezést, hogy:

«Boszorkány-villa.»

Aztán beléült a boszorkányvillába, kitarta a vászároskat és egy délelőtti sörözéskor nagy fennem elköltöztette magát a «Kúria» éttermében, hogy:

— Uraim! Fiúk! Mától fogva mindennap elvárom az urakat a Boszorkány-villában ebédre, vacsorára! Lesz sör, bor, ennyivaló böven, cigány és boszorkányfűzés kivilágos kivrirdig!

A szíves meghívás nem hangzott el hiába a pusztában. A Boszorkányvillára átvándorított Elizlakban ettől a naptól fogva nap-nap után akkora dáridókat rendezett a kíváncsiságtól meg a «heccz kedviért odacsüdült kaptos váci társadalom, hogy olyan zajos murikra még az átkozott Kemperék idejéből sem emlékezett a szomszédos feyház éjjeli óre.

Húzta a czigány kivilágos kivrirdig, kigyultak a mezzyezen a hold sarkaja, a csillagok, a nap, a tejút és még a régi kékbárszony szölye is muzsikált, mert mindig akadt valaki, a ki ráüljön, a jókedvű társaság pedig, urak a feleségükkel és lányaikkal, még fiatal emberek, tánczra perdült és ropogtatta a csárdást, a míg csak ki nem dőlt. Hanem a mikorra kidült, már rendezen ott volt felváltó csapatul valami másik, most érkezett víg társaság.

Az öreg már hetvenkettedik esztendejét járta, de azért még mindig görcsösen ragaszkodott a dáridóhoz. A mókusképu már csak afele sovány mókuszhoz hasonlított, felkunkorodó bajsa meg szétálló pofaszakállá galambfehér lett és zilált, hanem a vendégeit azért úgy ellátta borral, cigánnyal és a terített asztal mindenféle javával, mintha épp aznap ülné a lakodalmát. Lakodalmát — az ürgevel. A nyolcz év óta szakadatlanul üzött mulatozás az utolsó időben már aszthmássá is tette a vén Kujont. Oda se neki! Ivott és dalolt a vendégeivel épp úgy, mint a hogy nyolcz esztendővel azelőtt elkezdte, nehogy a fia meg az, óh, de mennyire gyűlöletes menyé számára csak egy fillér is maradni talájon halála után az évjárdékból, a mit épp erre való elővigyázatból csak havi részletekben vett föl a bankból.

A sikerült bosszútól vidám, vigyorgó ábrázattal kocczintott és ivott a folyton körülötte nyugzó vendégsereggel akkor is, a mikor már ágyba döntötte a betegség. Ott állt az ágyánál földön vödörben a jég, a tetején két összehajtogatott fehér vászondarab s a mikor mulatság közben rájött a házigazdára az aszthmatikus roham, akkor intett egyet a kezével, a cigány elhallgatott, a vendégek elesőndesültek s a ki éppen legközelebb volt az ágyhoz, az elkezdte szorgalmasan rakni az öreg szivére a jegesruhát. Aztán a mikor elmult a roham, akkor a mókusképu beteg újra felkénykölt a vankoson az ágy fejéhez állított asztal felé, fölkapta róla a boros poharat, magasra emelte s elkialtotta magát, hogy:

— Uraim! Sohse halunk meg!

Falrengető éljenzés, csengő kocczintás következett és a készenlétben várakozó cigány rázendítette a tust:

— «Vékony deszka kerítés... «Jaj beh csinos teremtés...»

Vagy valami mást. Akármit, csak hogy azok a gyalázatos gyerekek ne lássanak egy árva vasat se Herba Tóni vagyonából.

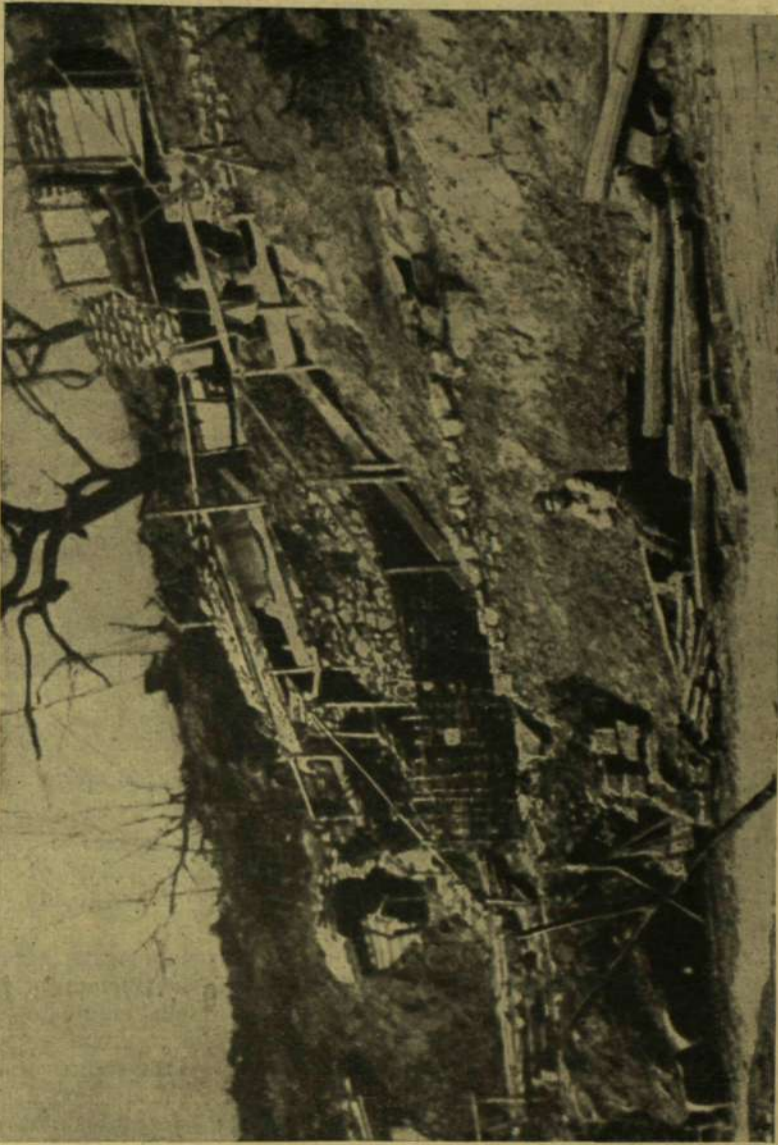
De nem is láttak. És mialatt a csöndes vasutással lett egyszeri huszárhadnagy meg a felesége (igen, igen, ez is olyan szép, delezget asszony lett, akárcsak a három évvel ezelőtt megholdogult, reszketős anyja volt valamikor) a boldog igénytelenek csöndes somolygásával hallgatták, hogyan biflázza első elemista fiaeszkük az olvasókönyvből ezt a versikét, hogy:

Ürge, fúrge, Tudja Isten
Ürgegyuk, Hova fut.

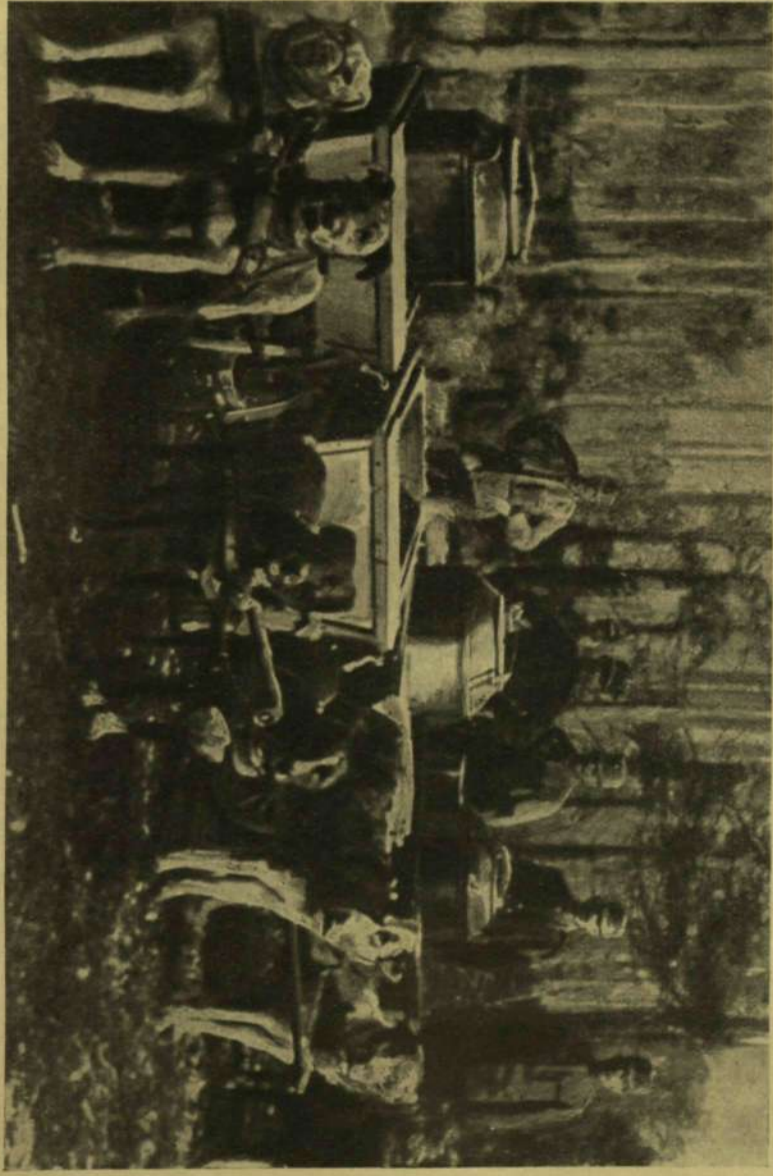
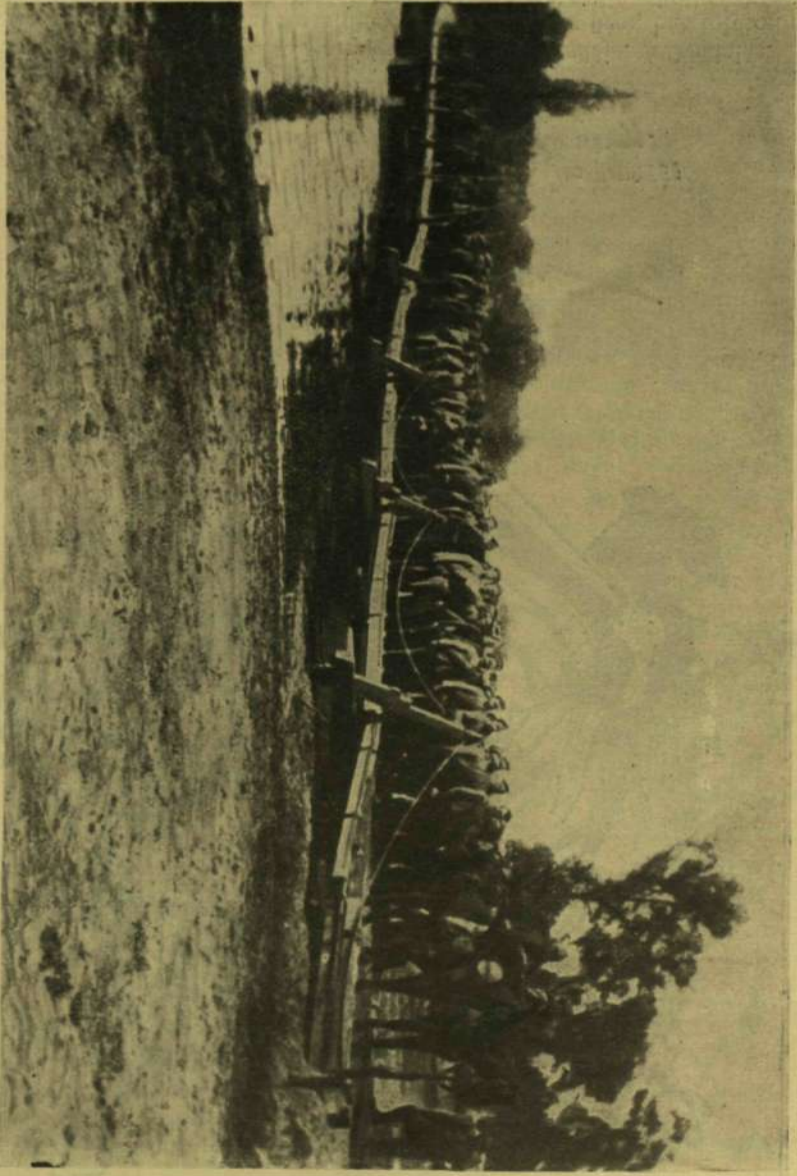
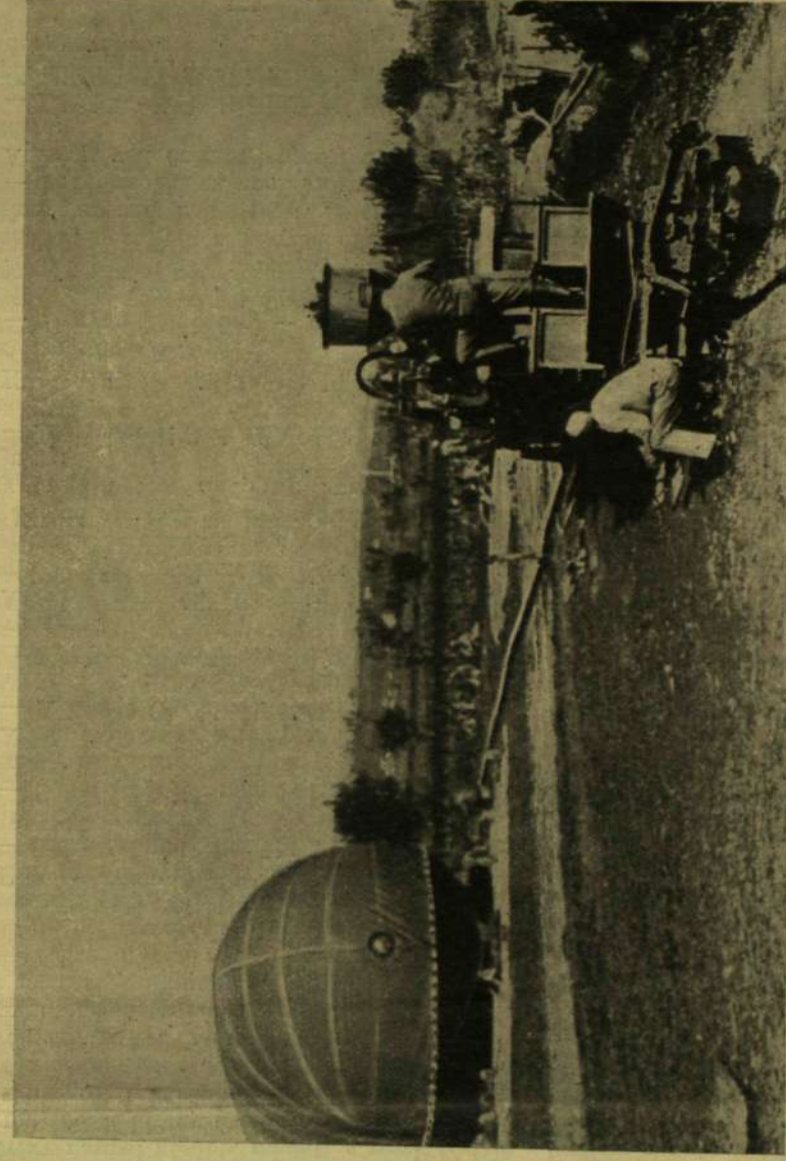
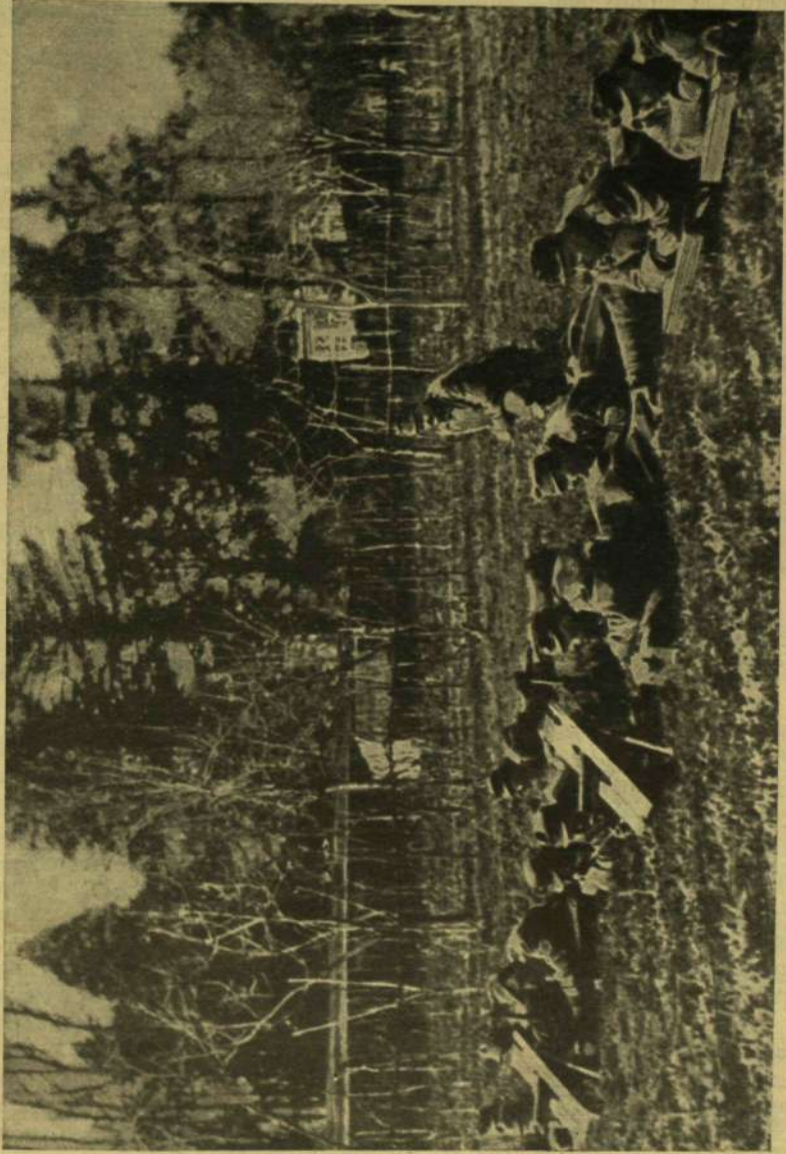
— Hát bizony sem a kis nebuló, sem a szülei nem is álmodták volna, hogy ebben a bohó versikében volt megírva az ő egész boldogságuk és szegényességük.

A szülei temetőben pedig a hét kápolna mögött ott emelkedik egy sudár fekete obelisz, a mit «hú vendégei emeltettek a hetvenharmadik évében elhalálozott boszorkányfűzőnek, mivel hogy éppen hónap utolján jött érte a kaszás, a mikor még nem lehetett fölvinni az évjárdék következő havi részletét, az e haviból pedig a halódó Herba épp a halál előtt egy félórával nyomta hidegülvő kezével az utolsó tizest a cigányprimásnak a markába.

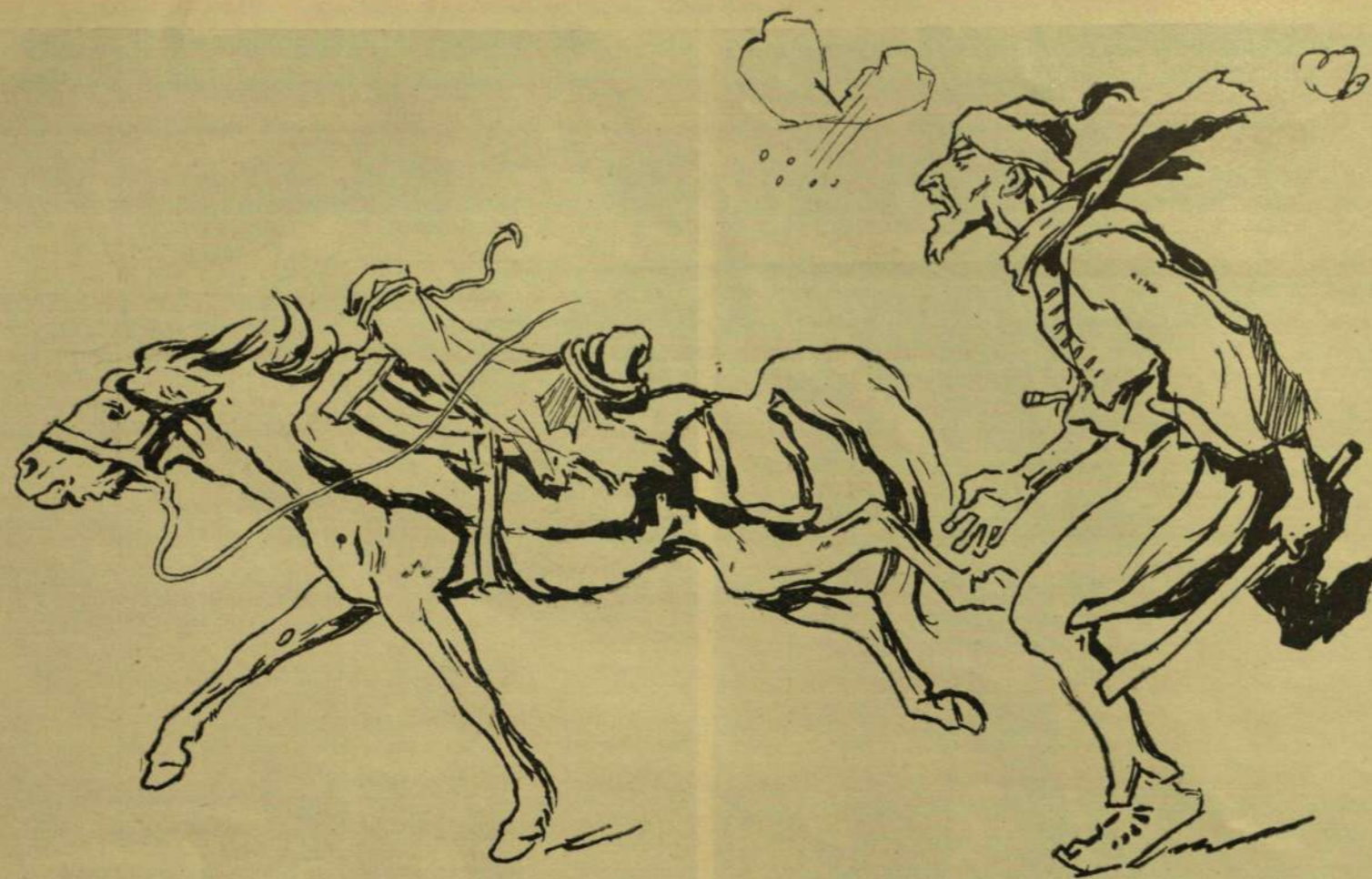
Ürge, fúrge, Tudja Isten
Ürgegyuk, Hova fut.

1. Gépfegyveres csapat. — 2. Megfigyelő léggömb töltése. — 3. Fedezékek egy hegyoldalban. — 4. Kábel kerakás.

1. Művésziesen készített orosz futódarok előtté tisztasza drótkabandlyával. — 2. 380 orosz fogoly egy szállításán. — 3. Az oroszok által a visszavonuláskor felrobantott vasúti híd. — 4. Meneksző szállító kutyafogatok.

1916. Dec. HARTÉK
JOSZKÓ kőny.

HADI PIKTOR NAPLÓJA.

— Ének a csues lőről. —

A csues csikó meglátta a napvilágot, ráállott remegő lábaira, néhányszor szopott, ficzánkolt, aztán csakhamar rátették a nyeret. A nyereg alatt megnőtt valamennyire, no, nem valami nagyra. Egy darabig elég jól ment a dolga, egész addig, míg a gazdáját Achmetnek hitták. Mikor azonban csuesnek kezdték szölongatni, akkor megváltozott a sora. Czudarra változott.

A csöndes hegyek bömbölni kezdtek s neki idegen formájú paksamétákat kellett czipelni. Czipelte.

Később lejöttek a sziklák közül és olyan helyeken jártak, a hol nincs kő, csak föld és föld, még csak a dombok is hiányoznak róla. Bántotta-e a honvágy hegyes hazája után, vagy se, ki tudná azt megmondani, de minek is; ugyan ki kívánsi egy csues ló érzelmeire? Mult az idő. Hol előre mentek, hol hátra. Előre rendesen nehéz teherrel, de mikor ezt leszedték, visszafelé az üres nyereggel akár ficzánkolni is lehetett volna. Hanem az is megessett, hogy hirtelen fordulat után vissza kellett czepekedni oda, a honnan jöttek, sőt onnan is tovább, oda, a honnan vagy ötven napfeljötté előtt indultak el. Ez rossz mulatság volt. Ilyenkor az emberek igen türelmetlenek szoktak lenni és nem lehetett olyan gyorsan szedegetni a lábát, hogy a bot a nyomába ne érjen. Így teltek a napok.

Hidegre fordult az idő. A nagy fehérség lejött a magasból, egy darabig

* A csuesnek hívják katonáink a szerb kocsokat, különösen a szerb kocsokat, mert mind azt kiabálják: csuesjes (hallod-e?)

a földön feküdt, aztán víz lett belőle, összekeveredett a földdel és kinozta a benne baktató embereket és állatokat.

Szenvedtek. Sokáig, a míg csak megint kemény nem lett az út a melegtől. A melegben újra csak czepekedni kellett egész a hűvösebb időig. Hogy jött a hűvösebb idő, hát a víz állandóan csurgott a levegőből és megint megkezdődött a szenvedés a sárban.

De még más is jött melléje. A koplalás. Ez rossz dolog, mert ha a has üres, hát folyton az abrak jár az észben, a láb pedig mindig nehezebben mozog a sárban. Ezért persze jön a bot és pufog a bőrön. A bőr alatt pedig már kevés a zsír, leszdedte a sár, az újfajta étel, a háztető zsuppja pedig nem nevel még húst se, nemhogy hájat. Így aztán a bot a csontot éri. Keserves egy élet! Ezt nem lehet sokáig birni, jobb lesz megdögleni. De hogyan? Itt nincsen szakadék, mint odahaza, hogy le lehetne ugrani a mélységbe, az emeletre pedig csak azok a boldog huszárovlak járhatnak föl néha-néha, a melyek vékaszámbra nyúlnak a pompás, erőteljes zabot. Agyon kell evődni. Addig falmi a háztetőt, míg csak föl nem reped a gyomor. Nem volt már messzi a siker, mikor Achmet, alias csues, észrevette az öngyilkossági kísérletet és massage útján — eszmaszarokkal — visszahívta e világra a kinban vergődőt.

Tovább kellett szenvedni a sárban, most már agyonevődni se igen lehetett volna, mert elmaradtak a szép, magas háztetők és a helyükön itt-ott fekete fadarabok meredeztek csak az égnek. Ha már igen nehezen ment a masirozás és tántorogva kellett odább vándorolni, majd meg lefeleldülni, hát ilyen fekete rudakkal dolgozott a gazda. Eleinte a csontokat verte, de mert erre se lehetett már felállani, a derék alá fűrték a rudat és így emeltek föl a lovat.

Lovat? Hát egy-két napig még az a neve. De ez az élet nem mehet így sokáig. Achmet még gorombább, a szerzetadományokból álló terhek még súlyosabbak, a sár pedig még mélyebb. Már olyan mély, hogy alkalom kerül egy másfajta öngyil-

1916. Dec. HARTÉK
JOSZKÓ kőny.

1915. Dec. HARTÉK
JOSZKÓ kőny.

1915. Dec. HARTÉK
JOSZKÓ kőny.

kosságra. Bele lehet tán fulladni, ha majd megint jön az összerogyás.

Nem igen lehetett, mert Achmet, a kegyetlen férfiú, elkapta az üstököt, majd mikor ez kiszakadt, a fület, szóval nem lehetett a fejet a sár alatt tartani. Jött a fekete gerenda és talpra kellett megint állani és menni, menni, most már hidegben, fagyban, míg csak meg nem szólalt Isten tudja honnan, tán onnan fölülről, valami gyönyörűséges muzsika, mire elmúlt a fájdalom, el a fáradtság és a sárca szépen, kényelmesen elnyújtózkodott a fagyon.

Észembe jutott, hogy odahaza, a pátriámban

van olyan ló-sír, a melyiken márvány obeliszk ékeskedik. A sírban, a lói kor legvégső határáig zabolt versenyparipa alussza örök álmát. Elöntött a düh. Buta boszú éledt bennem. Ennek a szegény, csontig aszott párának, a melyik keserves kínok közt szolgált bennünket, míg csak bele nem pusztult a nyomorúságba, külön emléket állítottok! Ierajzolom a volhyniai megfagyott sártengerben fetrengő dögöt és ha Isten haza segít, hát az íróasztalom fölé akasztom a képét. Nesze versenyparipa! Neked csak az eleven állapotban pingált cifferblatod akasztódik a falra. Lepipált a csues ló.

Fogom a czeruzát, a papirost, de hiába a jó szándék, olyan hideg van, hogy még utóbb le talál fagyni a körmöm munka közben, aztán kénytelen leszek holtom napjáig bal kézzel forgatni a pemzlit. El azt a czeruzát, aztán elő a keztyűkkel.

Szegény csues ló, mégis csak emlék nélkül maradtál. Hanem — Isten és a reglame boszása meg bűnömöt, ha lehet, kis hijja, hogy eljövét a keztyüs kezemet a sapkám széléhez nem emeltem.

1915. dec. 14. Hareztér.

Joszkó Béla hadnagy.

FELHŐSÍDÁTUM.

A kalendárium már mutat olyan dátumokat, a melyeket ez a háború emelt bele a történelembe és emelt ki a jeltelen napok sorából. Május másodiká Gorlicze napja lett az emlékeztető hosszú ideje számára. Nem ez az egyetlen históriai avatott dátum, de idáig a legkiemelkedőbb, noha éppenséggel nem bizonyos, nem terem-e a közeli jövő olyat, a melynek orma még magasabbra nyúlik a milliók emlékeztetőjében. E pirosbetűs dátummal egy hónapba esik egy másik, a melynek megfelelő nevét keresvén, a gondolat tévován járja a palettát. Pedig ez a nap se elfelejteni való, a melyen Itália levétvén harmincz esztendeig hordott, a végén már ugyancsak foszladozó álarczát, nyilvánvalóvá tette árulását és a hogy királyi szó mondotta: dengő zászlókkal az ellenség táborába pártolt át a veszedelem órájában.

Ennek most esztendeje. De ez az egy esztendő alighanem a legrosszabb, a melyet az egyesült olasz királyság átélt. Harmincz esztendő alatt ez a halottaiból új életre támadt birodalom folyton az ifjúság gazdag korszakát élte. Nőtt, fejlődött, gyarapodott, virágozott, virult. Egységesebb lett és nagyobb ügy terjedelemben, mint jólétben. Boldogulása mérete szerint boldog is lehetett volna. Bolognában több milliomos lakott, mint három évtized előtt egész Itáliában. A Ponente vízi-fuvarosai hatalmas hajózási vállalatok tulajdonosai lettek. A templomok és múzeumok csodálatos a márkák és koronák millióit hordták évenként a tollasodó országba. Az olasz pénz kurzusa csak a törpe király uralkodásának éveiben húsz százalékkal javult. A bankbetétek nemesak a módosabb Alta Itáliában, hanem az egykor koldus Délben is folyton gyarapodtak. Ha az elemi szerencsétlenségek sebeit mégis mindig olyan példátlan lassúsággal tudta kiheverni az ország, mintha czukorbeteg lenne, ennek a magyarázata az, hogy a *sacro egoismo* egyénenként is erősen élt az olasz lelkében még mielőtt, Salandra úr külpolitikai használatra hazafias tétellé fogalmazta volna. A messinai katasztrófa áldozatainak fölségítésére egy nagy országban se gyűjtöttek, illetve adakoztak olyan keveset, mint Itáliában. Olasz-

ország a maga részéről inkább bizottságokkal járult a nyomor enyhítéséhez, a mely bizottságok a begyűlt pénzeket kezelték, mindennél gondosabban arra ügyelvén, hogy a hivatal sokáig tartson.

Egy esztendeje tart a háború és Olaszországnak évtizedeken át mindig virulóbbá, pozsgásabbá gömbölyödő arca egyszerre ráncos lett. A csalódás, a gond és a nyomorúság sűrű és mély barázdáit immár a legbuzgóbb kendőzés se palástolhatja. A lelkiismeretfurdalás gyötrelmei így meg nem véníthették. Ebben a tekintetben ez az ország nagyon teherbíró. De Velence már a második hűsvétot ünnepelte fizető vendégek nélkül. Egy látogatója volt: Salandra miniszterelnök, a ki azonban nem rakhatta tele az üres hotelek tömegét és nem vásárolt sok-sok ezresért muranói üveget, buranói csipkét, fából faragott szobrokat, mozaikot, hamis korlát és — hamis pénzt. Egy szónoklattal mindenesetre kedveskedett és egy szép mondással, a melyet egyenesen az Adria menyasszonyának fogalmazott. Jövőre, mondotta, nem a hotelek adják Velence kegyerét, hanem a gyárak. Kevesebb borralvaló: de több gyár. Velencében lehetett ezzel a mondással szédíteni: de Milanóban már nem lehetett volna. Mert Milanóban gyár van olyan sok, mint Velencében hotel és Milanóban a gyárak panganak úgy, mint a hotelek Velencében. A hogy Velence siratja az ellenségé lett idegeneket, úgy siratja Milano a szövetségessé lett — angol szentet. A szénből lett a gyémánt, de a szövetségés Anglia már számlába teszi annak a néhány évezrednek az időközi kamatait is, a meddig ez a folyamat eltart és olyan drágán liferálja a barátjának a szentet, mintha már kész gyémántot adna el neki.

Marconi drót nélkül sirta el a párisi konferencián, hogy Olaszország nyolcz hónap alatt annyit fizetett Angliának szénért, mint a menyinyibe ezeltől öt évi egész szénszükséglete került, holott az olasz gyárak, más anyagoknak is hiányában lévén, a háború óta nagyon megesőkentett üzemet folytatnak.

Colonna herceg, Róma polgármestere, egy berni bankárral folytatott beszélgetésben nagyon méla kijelentéseket tett. Ez a herceg, a ki most esztendeje meghúzta a Kapitólíumon a haran-

gokat és előbb a nagy Garibaldi kardját, utána a saját szótazás ajkát nyújtotta hosszú, forró csókra Gabriele d'Annunzióknak, most annak a borongó sejtésének adott kifejezést, hogy nemzete elhamarkodva ragadtatta bele magát a háborúba, mert *talán* háború nélkül is elérhette volna azt, a mit most véren kell megvásárolnia. Ez annyira igaz, hogy így is mondhatta volna: háború nélkül egész bizonyosan elért volna annyit, a mennyit a vére hullajtása árán egész bizonyosan nem fog elérni.

— A legfájdalmasabb, — mondotta a bánatos herceg, — hogy a mi akkori lélekállapotunkat a maga példátlansága miatt a világ nem lesz képes majd megérteni és méltányolni.

Az ilyesmiben valóban fájdalom, de úgy gondoljuk, jön még majd olyasmi is, a mi a degtájdalmasabb hangját az olasz búbanatban több okkal igényelheti. A legpédátlanabb lélekállapot se megérthetetlen, ha az ember a leggyorsabb magyarázatot keresi. Érthetetlennek csak akkor válik, ha okvetlenül valami nagyszerű, erkölcies nagyrendű magyarázatot keresünk, a mi Róma polgármesterének helyzeti és hivatalbeli kötelessége. A világ azonban nincs ilyen kényszerhelyzetben, mint a hogyan arra sincs kötelezve, hogy az entente ügyét okvetlenül a civilizáció és az emberi szabadság ügyével azonosítsa. A világ, a mi alatt ebben a használatban nyilván a történelem kritikáját kell érteni, a magyarázatot ott fogja keresni, a hol a gondolkodás leggyenezesebb útján találhat. És megtalálja abban, a mitől Colonna herceg riadtan fordítja el a szemét, hogy meg ne lássa, ha meg nem látni még nehezebb is, mint a milyen lehetetlen helyette valami szebbet találni.

Egyetlen egy dolog lett volna, a mi számukra ama szebb magyarázatot nem adja ugyan meg, de fölöslegessé tesz minden magyarázatot. *A győzelem*. Akkor Salandrának nem kell vigasztalni és Colonna hercegnek nem kell melánia. De hogy is szól a *Cadorna* híres dala? Télien nagyon hideg van; nyáron nagyon meleg van. Mindig esik az eső, soha sincsen jó idő... És a győzelmet olaszul, úgy látszik: jó időnek hívják. Ez az, a mi: soha sincs.

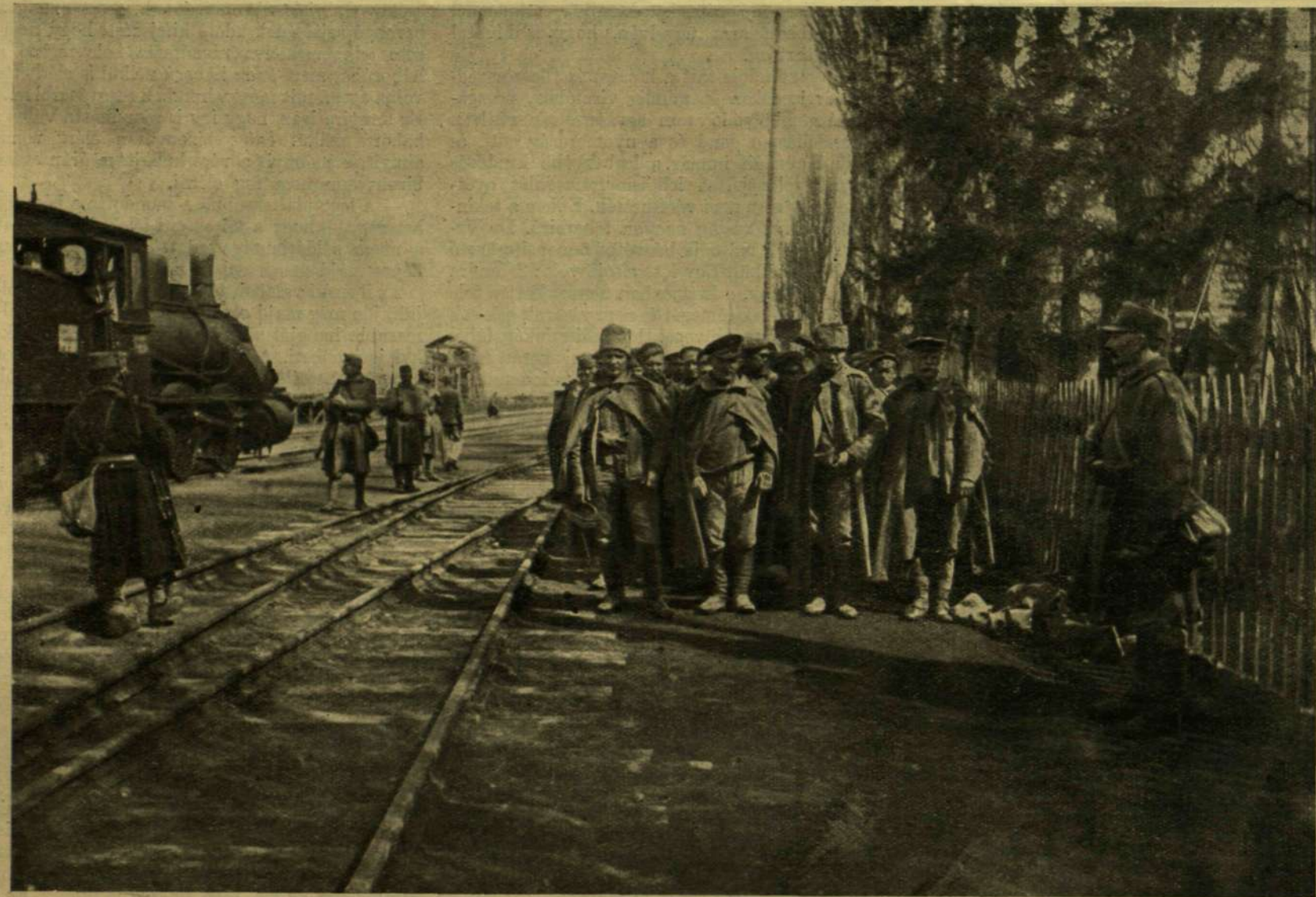
Szölli Zsigmond.

FÖLDKUNYHÓKBÓL ÉPÜLT FALU.

OROSZ BENSZÜLÖTTEK ELSZÁLLÍTÁSA A FRONTRÓL.

A LUCKI ÁLLOMÁSON.

AZ OROSZ HARCZTÉRRŐL. — Fülle Lajos felvételei.

A HOL A TÉL MÉG MOST IS TART.

AZ OROSZ HARCZTÉRRŐL. — Fülle Lajos felvételei.

A NEMZETKÖZI CSENDŐRSÉG EGYKORI LAKTANYÁJA SKUTARIBAN, A HOL ANNAK IDEJÉN A MI CSENDŐREINK IS LAKTAK.

Jelky Gyula a harezterre kiküldött munkatársunk főlvele.

AZ ELVESZTETT HAZA.

Regény. (Folytatás.)

Irtta WALTER BLOEM.

Másnap reggel a fiúk ugyancsak megtanulták, hova kerültek. A háznak, a melyben laktak, nem volt kertje, ezért apa hivatalba menet magával vitte Ottó és Hans úriakat a mélyen behavazott Broglie-térre.

— Nohát, itt játszatok hógolyót kedvetek szerint, a míg meg nem fáztok. Aztán szaladjatok haza nagymamához. És nézzétek, ott áll egy ember kék uniformis-kabátban és nickel-hegyű csúcsos sisakban, csak megismeritek, mi? — Hogyne, papa — mondta Hans. — Rendőr, akárcsak otthon Potsdamban.

— Az bizony. És ha valaki bántani akar, akkor csak fussatok hozzá, ő majd segít a bajotokon. Szervuszatok, fiúk, mulassatok jól délig.

Apa elment és a fiúk elképedve álltak ott. Ha valaki bántani akar? Hát ki akarná őket bántani? Itt, a város közepén, nyilvános téren?

Balsejtelmű kíváncsiságuk csakhamar eltűnt mindattól az újságtól, a mit itt látni lehetett. A tér északi részén hat ház romokban hevert. A repedezett falak piszkos feketéje borzalmasan vigyorgott a fényes-fehér hőszegélyek közül. És a tér végén egy másik rom meredt fel a szürke égbe. Hans felismerte a formáját, hogy ez volt a színház. Néhány lépéssel odább egy még díszesebb épület állott romokban...

— No nézd Hans — és itt egy szobor áll! A fiúk megpróbálták kibetűzni a lerombolt feliratot Lezai-Marnesin prefektus emlékszóbrán. A mint visszafordultak, egész csapat gypjuzubbonyos és alacsony ellenzős sipkájú fiú vette őket körül, s bámészkodva és vigyorogva bámulták meg az ő kerek nemez-kalapjukat és gypju-sáljukat.

— Nini, poroszok! Mit keresnek ezek a porosz kölykök a mi prefektusunk előtt? Hordjátok el magatokat innen, mert különben bele-törüljük az orrotokat a hóba, hogy a vér is kibugyog utána...

A két potsdami fiú rémülten bámult bele a gyűlölettől szikrázó szemekbe, önkénytelenül

erősen megfogták egymás kezét és szorosan egymáshoz simultak.

— Takarodjatok haza, sváb kölykök!

— No nézd, micsoda csizmájuk van!

— Üss egyet a tetejébe, Emil!

A kis Hansnak a félelem könnyei gyűltek a szemébe, Ottó ellenben kiegyenesedett egész tízéves férfiúi nagyságában és éles brandenburgi hangján rikácsolta:

— Hagyjatok békében! Megértettétek?

Harsogó gúnykacaj volt a válasz.

Ottó megszállotta valami fajtájának katonai és offenzív-szellemből. Ha itt ütéseknek kell esni, legalább ő üti az elsőt. Az utolsó — úgyis a tiszteres túlerőnek marad.

A támadók közül a legközelebb állóhoz lépett.

— Helyet!

A kemény fiú nem mozdult, szétvetett lábakkal állott, kezét zsebredugva. Paff — és a porosz fiú keskeny, fiatal keze ott volt a barna arcán...

A következő pillanatban a két idegen fiút hűs, harminez öklö ragadta a földre, a nedves hóba, ütések és rúgások zuhogtak rájuk. A kis Ottó alig bírt egy pár *«segítség!»*-kiáltást kiejteni. A ekékkabátos messze volt — most is ott állhatott, messze, a tér másik végén... Szegény fiúnak hamar elfogyott az eszmélete a túlerő gyáva támadásától.

Egyszerre csak levegő nyílt. Mint a kánya-sereg a keselyű elől, úgy rebent szét az utcai gyerekek csapata. Néhány pofon csattant s a megvert kis poroszok dagadt, könnyektől csepögő szemmel föltekintve látták dühtől lángoló, majd részvétől eláradó arcát egy bajszos férfinak a porosz adóhivatalnokok egyenruhájában, a mint fölējük hajolt.

— Az angyalát, ilyen disznó banda! Na most, keljtek fel, szegény fűcskák — majd én hazaviszlek.

Gondosan és tiszteltteljesen emelte fel a hóból a Pikkallenből való Kawutke főadóhivatali ellenőr a szegény lékre és barnára vert, szájukon és orrukon vérző Lehmann-fiúkat és hazavezette őket.

Ezóta tudták Hans és Ottó, hol vannak.

IX.

November utolsó napjaiban s december elején az egész strassburgi élet túlfeszültsége egyenesen elviselhetetlen lett. Az okkupált tartományok teljesen el voltak ugyan zárva a tulajdonképeni harcztértől, saját úgyszólván egyáltalán nem volt, mégis tudta a legkisebb és legközönbösebb ember is, hogy állnak a dolgok Páris előtt és Páris körül. Kétszázezernyi német csapat vette körül mint vékony vonal a fény városát, mely két millió lakót és ötszáz ezer puskát rejtett magában. És ha mostanáig nem sikerült is ennek a roppant túlerőnek a kisebbség megatalkodott bekerítését áttörni, az év utolsóelőtti és utolsó hónapja fordulóján a dolgok oly módon alakultak, hogy a németeket csak csoda menthette meg. A francia vidék felébredt, a tömeges fölkelés több százezernyi sereget növesztett ki a földből. Gambetta aczél akarata északról, nyugatról, délről vetette őket a gyöngye czernirozó vonal ellen s a mi ezen a vonalon kívül a védekezésre rendelkezésre állott, azok csak kapcsolatlankül gyöngye osztagok voltak.

Mindezt tudta Elzász, tudta Lotharingia, tudta Strassburg. S ezért az élet rettenetes volt, mint még soha ezekben a sejtelmektől lázas napokban. A német hatóságok becsületes törekvéseivel, melyek nyugalmat és rendet akartak teremteni a Mosel, Meurthe, Felső-Rajna és Alsó-Rajna tartományokban, sőtét dacz meredt és reménytől elbizott gúny meredt szemébe. Az idevalónak az arczáról olvasta le a német hivatalnok és katona a szilárd bizakodást: úgyis hamar vége lesz — holnapután, holnap visszatérnek a vörösnadrágosok és ti nektek szűgyenszemre el kell menekülnötök, ha ugyan elengedünk elevenen!

Kimaradhatlan következménye volt a dolognak: a német hatóságok kezdetbeli jóakarata és ügybuzgalma, nekik maguknak is észrevétlenül gyanakodássá, keménységgé és ridegséggé vált...

Senki sem szenvedett mélyebben az ellentétek e hirtelen kiélesedése miatt, mint Kűsz professzor. Még mindig ő volt a maire, még mindig vele tárgyaltak a németek, ha szükségük volt

valakire, a ki mint a polgárság képviselője át kellett hogy vegye az új hatalmasok panaszait és fenyegetéseit. Minden rendelkezést az ő fején keresztül bocsátottak ki, minden újítást az ő fején keresztül hoztak létre. Úgy állt a dolog, mintha ő nem is volna más, mint hivatalos elfogadóhelye mindenféle paczkázásoknak, gombaságoknak és megalázásoknak. Egyszerűen odadobni az egészet! Ezerszer megfogadta szentül, sohasem tette meg. Mi jött volna akkor? A város teljes sequestrálása... Akkor mégis csak jobb, ha van egy ütköző a város és meghódítói között... Persze, az ütköző ütésekét kap...

Hát a sok hivatali boszúság közben legalább elfelejti az ember a saját házi bánatát. De aztán otthon! Nincs többé a két gyerek nevetélgése, vidám civakodása, csak Cécile nyugtalan, éhes szemei, rezignált vállvonogatásai a néma kérdésre: még mindig semmi életjel Louisról? És aztán a két elhagyott elpanaszolta egymásnak a nap keserveit, végül pedig belebújt a halálosan fáradt ember a magányos özvegyi ágyba, melynek ásitó szélessége mindegyre csak az elvesztett társnőre emlékeztette... Oh, ha el lehetne aludni és többé föl sem ébredni...

Cécile szomorú foglalkozást talált ki magának. Eddig nem bírta rászánni magát, hogy rakosgató kézzel belenyúljon szétrombolt szobácskájába — most végre nekifogott... azóta a reggel óta, mikor a két idegen katonatiszt kinyitotta az ajtót, a mely az elpusztult szépségekbe vezetett, a megfertőzött leány-szentség zárva volt. Cécile most megtörte a varázslatot, Joséphine és Jean segítségével rendezkedett: a mi teljesen menthetetlen, azt tűzre és a szemébe vetette, a kijavíthatót elküldte az asztalshoz, a kárpitoshoz. Sajnos, épen a berendezés főtárgyai nem voltak megmenthetők: az ágy és az íróasztal. A két szorosan egymás mellett álló butoradarab közé fúrta be magát a gránát s ott robbant fel... különös gondossággal gyűjtötte Cécile a gránát hatalmas, rozsdás töredékeit... emléktárgyakat akart belőlük csinálni papának... Louisnak — oh Istenem, Louisnak! — és a jó Jean bácsinak... és természetesen — csaknem megfélekedzett róla — Adriennek is.

A szobácska teljesen ki volt takarítva, holnap jönnek a kőművesek a tapétákat letérni és a lerombolt falat frissre tisztogatni. Cécile egy utolsó komor pillantással búcsúzott el a borzalmak helyétől, mikor az öreg Joséphine rohant hozzá:

— Látogató, mademoiselle, látogató! Egy német!

Cécile elvette a névjegyet az ezüst tálcáról:

A tiszta vaj kanálban tűz fölé tartva lassan forr, művaj v. margarin serceg.

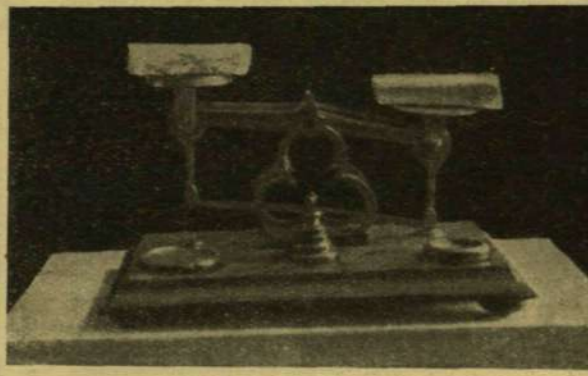
A hamisított lekvár olyan foltot csinál a szöveten, melyet még kifőzéssel sem lehet eltávolítani.

Lila-methyl-anilintól a hamis eczet kék vagy zöld lesz.

A timsós kenyér megfektetül, ha ammonia-karbonsáttal leöntjük.

A jó kenyér, ha kiszáritják, nehezebb lesz, mint a rossz.

Az olvasztott vaj, ha tiszta, átlátszó, ha művaj, zavaros.

A tiszta czukor vízben feloldva olyan átlátszó, hogy el lehet rajta keresztül olvasni az írást.

Száras tea-leveleket fehér szövethez dörzsölünk; ha a tea hamisítva van, foltot csinál a szövetre.

Prof. Dr. phil. Bernhard Westernhagen a lyceum igazgatója

Strassburg.

— Ez állott rajta. Uram Isten, a lyceum igazgatója? Tehát nyilván Louis új iskolai zsarnoka, a kiről az öcsése csak nagyon szófukaron nyilatkozott.

Mi lehet a ezéja ennek a látogatásnak? Ennek az embernek bizonyosan hírei vannak...

— Vezesd fel, Joséphine, vezesd fel azt az urat!

Fél perczel később Westernhagen ott állott egy az ő fogalmai szerint roppant elegáns szalonban, szemben egy gyászruhás fiatal lánnyal, a kinek arcvonásai azonnal emlékébe idézték azt a kemény, halvány fiú-arcot, a melyet az igazgatói szoba divánján oly sokáig elmélkedve szemlél.

— Mademoiselle, — mondta a tőle telhető legszébb francia nyelven — egy kicsit zavarban vagyok... azt hiszem, ön a nővére tanítványa, Louis Napoleon Kűznek...

A fiatal elszázi leány aggodalmasan meredő szeméből kétségbeesett aggodalom nézett ki a német filológusra:

— Hamar, uram, hamar — talán híreket tud az öcsémről?

Az igazgató ekkor némán egy levelborítékot nyújtott a német tábori posta jelzésével s a remegő testvér felismerte öcsésének ingadozó, még meg nem állapodott írását:

Nancy, ?? 1870.

Vive la République! Vive la Patrie!

Mort aux Allemands! Mort aux tyrans!

Mort à toi — voleur — violateur!

Louis Kűsz.

(Éljen a köztársaság! Éljen a haza! Halál a németekre! Halál a zsarnokokra! Halál reád — tolvaj, megrontó!)

Ez ugyan elég kevés — és mégis életjel.

A leány értetlenül nézett a látogatóra, aztán főlemelte jól ápolt fehér kezével a levelborítékot, a mely a földre hullott:

— Honnan?

— Nancyból, mademoiselle, tegnapi postai bélyegzővel.

Nancyból! Tehát Louis tegnap még Nancyban volt — négy órányira vasutal Strassburgtól... De hol lehet most, uram Isten!

— És a tartalma vajjon mit jelent?

— Hm... utóbb talán nem is tudja, mademoiselle... hogy néhány nappal öcsésének szökeése előtt kénytelen voltam...

— Mit, uram? Igazán nincs sejtelmem sem...

— Nos hát, kénytelen voltam az öcsését kissé nyersen megfenyíteni...

A fiatal leány szemébe hirtelen az a kifejezés lobbant, a melyet Westernhagen már ismert, az a kifejezés, a mely naponként tanítványainak száz és száz szempárjából meredt szembe vele: nyílt, féktelen, ősi gyűlölet...

— Erről valóban a mai napig nem tudtam semmit... annál érdekesebb volna, ha szíves

A HÁBORÚ NAPJAI.

Május 11. Az orosz harcmezőn a németek a selburgi pályaudvartól északra 500 méternyi szélességben elfoglalták az ellenség állásait, 309 oroszot elfogtak s néhány gépjegyet zsákmányoltak. A nyugati harcmezőn német repülők Dünkirchenre és az Adinkerke melletti vasúti telepekre bombákat dobtak. A Maas nyugati partján a franciák délután a Mort Hommenál, este a 304-es magaslatról délkeletre megtámadták a német állásokat. Támadásaik mindkét ízben gépjegyek tüzeiben és tüzérségi zárótűzben az ellenség jelentékeny veszteségei mellett összeomlottak. Egy bajor járór a Camard-erdőben 54 franciát elfogott. A 304-es magaslatról május 4-ike óta folyt harcokban elfogott sebesülteket franciák száma 53 tisztre és 1515 főnyi legénységre emelkedett. A Maas keleti partján a Caillette-erdő vidékén egész éjjel kézi-gránátharc folyt. Egy francia támadást ebben az erdőben visszavertek. Az olasz harcmezőn a tüzérségi tevékenység a harcmezőn legtöbb részén élénkebb volt, különösen a Peutelstein és Buchenstein közti Dolomit-szakaszon. Egy olasz repülő délelőtt két bombát dobott Görzre a piacra és a dóm-térre; két polgárembert megölték és 39-at megsebesítettek.

Május 12. A fokozott harci tevékenység volhyniai arcvonalunkon tovább tart. Egy német repülőraj Horodzija vasúti állomást a krasin-pinski vonalon bőségesen bombázta. A nyugati harcmezőn a Hulluch melletti Hohenzollern-erdőtől délkeletre pfalzi zászlóalj az angol állás több vonalát rohammal elfoglalták. Eddig 127 sebesülteletlen foglyot szállítottak be és több gépjegyet zsákmányoltak. Az ellenség ezenfelül jelentékeny véres veszteségeket szenvedett, különösen egy eredménytelen ellentámadása alkalmával. Az Argonneokban a franciáknak a Fille Morte ellen lángszórók felhasználásával intézett támadása meggyőző. A Maas-területen mindkét oldalon élénk volt a tüzérségi tevékenység. A franciáknak a Thiamont-erdőben történt gyenge támadás kísérletétől eltekintve, említésre méltó gyalogsági tevékenységre nem került a sor.

Május 13. Az orosz harcmezőn a Selburg vasúti állomástól északra a röviddel ezelőtt elfoglalt árkok elleni támadási kísérletet a német tüzérség csirájában elfojtatta. A nyugati harcmezőn az Argonneok és a Maas között egyes helyeken élénk kézi-gránátharcok voltak. Az ellenségnek arra irányuló kísérletei, hogy az avocourti és malancourt-erdőkben tért nyerjen, meggyőzően elhárították. A Mort Hommetől délnyugatra egy ellenséges éjjeli támadás gyalogsági tüzben összeomlott. A Maas keleti partján a franciák az Ablain-erdőtől nyugatra fekvő kőbánya ellen intézett balul sikerült támadásuk alkalmával jelentékeny veszteségeket szenvedtek. Egy német harci repülő a bourgoignoni erdőtelepnek (Laontól délnyugatra) egy ellenséges kétépdelű lefött. Armentières-től délkeletre német védőgyűk május 11-én lelőttek egy angol repülőgépet és azt megsemmisítették. Az olasz harc-

Hölgyek rokkant katonák között a hajó fedélzetén.

volna beszélni róla... elvégre a hozzátartozóknak ilyen körülmények között joguk van a teljes felvilágosításhoz...

Jéghidegen hangzottak ezek a szavak s olyan biztosan és annyi önuralommal, mintha a beszélő tökéletes nagyvilági hölgy volna.

Kétségtelenül, mademoiselle, kétségtelenül — dadogott Westernhagen és elbeszélte mindent. Szótlanul, visszatartott lélegzettel, de teljes nyugalommal hallgatta a fiatal leány a férfi vallomását.

Most már értek mindent — mondta Cécile nyugodtan, élesen, mikor a filológus befejezte. És ön is érti, igazgató úr?

Mindenesetre... értem...

A fiatal hölgy tónusa a fejébe hajtotta a vért a látogatónak.

Nagyon sajnálom, hogy az öcsésének nem volt elég önismerete, hogy a fenytést, a melyben részesült, igazságosnak és megérdemeltnek érezze, sőt hogy a szigorú, de nem igazságtalan kézből, a melybe szülővárosának sorsa ifjúsága vezetését letette, eszelen szökéssel kivonta magát s ezzel szeretteit és önt is, mademoiselle, mint élénk részvétellel veszem észre, fájdalmas aggodalomba ejtette.

Cécile jól megérezte az erélyes elhárítást az idegen kimért és erejében tudatos szavaiban és a be nem vallott respektus kényszerítette, hogy elnémuljon. Lesütött szemmel forgatta egy pillanatig kezében a levélborítékot. Ezután gyorsan fölemelte a fejét és egészen elváltozott hangon, nyugtalanul és halk kéréssel mondta:

Német tábori postai boríték? Hogy magyarázza meg ezt, kérem?

Német tábori postai boríték, hát, mademoiselle, ez előttem is tökéletes rejtély, a parancsnokságnak nem kevésbé, a levelet tudniillik ott is előterjesztettem. Kétségtelen, az öcsésének valami módon alkalmá volt német tábori postai borítékokra szert tenni.

Uram Isten... talán csak nem... fogták el?

Egészen bizonyos, hogy nem. Először is fogolynak nem engednék meg, hogy cenzurázatlan leveleket küldjön. Másodszor pedig táviratilag tudakozódtam Nancyban az étappe-parancsnokságnál. Ott nem tudnak semmit egy Küss nevű fiatal emberről.

És mi más lehetőség maradt még?

A képzeletem, mademoiselle, sajnos, csak egyetlenegy magyarázatot szolgáltat: német tábori borítékok vannak természetesen minden csapatnak kezében... így hát egy franciának könnyen találhatott néhányat... valamelyik áldozata holttestén...

Istenem — kiáltott fel a leány — ön kegyetlen, uram, olyan perspektívákat nyit nekem... Uram, az én öcsém a Küss professzor fia.

Ön felvilágosítást kért, én megadtam, a hogy tudtam. Ha tehát, — ez én nem tudhatom

és nem is akarom feltételezni — ha önmek és apjának van valamiféle összeköttetése az öcsésével, ha valahogy módjukban van hatással lenni rá... akkor saját érdekükben áll, hogy a fiatal úrral belátással elhamarkodását... s hogy mennél hamarabb visszatérjen az apai házba és tanítóinak üdvös fegyelmé alá. Hát, mademoiselle, ez az, a mi a mondanivalóm. Adja át kérem, tisztelettel a kedves papának...

De biztosítom, uram, esküszöm önmek, papa és én nem tudunk semmit, egyáltalán semmit Louisról.

Westernhagen úr vállát vonogatta. — Megtettem a magamét. Jó estét, mademoiselle.

Cécile egy pillanatig mintegy elkábultva ült. Az öcsése franktíreus! Átkutatja egy elesett porosz holttestét és kiszedi zsebéből a német tábori levélborítékokat!

Eddig úgy ábrándozott, hogy Louis keresztülvágja magát Gambettához Orleansba... És most... most talán megakadt a Vogézek erdeiben... mint martalócok kóborol ott... és ha az ellenség kezébe kerül — mi lesz azután?

Istenem, Istenem! (Folyt. köv.)

Katonák ebédnél ülve.

AZ AUGUSZTA HAJÓ IDEI ELSŐ UTJÁRÓL. — Jelfy Gyula felvétele.

téren a Monte San Michele északi lejtőjén csapatunk több támadást visszavertek; az olaszok súlyos veszteségeket szenvedtek.

Május 14. Az orosz harcmezőn nincs nevezetes esemény. A nyugati harcmezőn egy felderítő csapat a Ploegsteert erdőben (Armentières-től északra) behatolt az ellenség második vonalába, felrobbantott egy aknát. Givenchy en Gohelle vidékén a németek aknarobbantásokat végeztek az angol hadállásban s árkokért és tölcserékekért rájuk nézve sikeres harcok folytak. A Maas nyugati partján a franciáknak a 304-es magaslat ellen intézett kézi-gránáttámadását visszaverték. A kölcsönös tüzérségi tevékenység a Maas mindkét partján élénk volt. Az olasz harcmezőn a doberdói fensíkon ma éjjel San Martinótól nyugatra az olaszoknak egy heves kézi-gránáttámadását elkeseredett harc után visszautasították.

Május 15. Az orosz harcmezőn a helyzet változatlan. A nyugati harcmezőn a harcmező több szakaszán mindkét részről élénk tüzérségi és járőrharcok folytak. Az ellenségnek Hulluchnál elfoglalt új német állás visszahódítására irányuló kísérletei, a mennyiben azok nem omlottak össze már a tüzérség tüzeiben, közelharcban húsították meg. A Maas menti harci területen a franciáknak a Mort Homme nyugati lejtőjén és a Caillette-erdőnél intézett támadásait könnyű szerrel visszaverték. Az olasz harcmezőn tegnap délután több szakaszon élénk tüzérségi harc fejlődött ki. A harc ma is tovább folyik. Éjjel repülőknél Monfalconál az Adria-művekre, a cervignanói pályaudvarra s egyéb katonai jelentőségű telepekre bombákat dobtak. Az összes repülőgépek sértetlenül tértek vissza. San Martinótól nyugatra gyalogságunk kiverte az ellenséget előretolt árkaiból s több elmentámadást visszavert. Az olaszoknak a Monte San Machellettől északra végrehajtott előretörései összeomlottak. Görz városa este tűz alatt állott. A tolméni hídfőtől északra is csapatunk több helyen behatolt az olasz árkokba. Tizenharmadikán délután egy tengerészeti repülőrajunk sikeresen bombázta Valonának katonai telepeit és Saseno szigetét és heves elhárító tüzelés dacára sértetlenül bevonult.

Május 16. Az orosz harcmezőn nincs újsg. A nyugati harcmezőn a front különböző helyein a németek kisebb vállalkozásai. A Maas nyugati partján a 304-es magaslaton levő német állások elleni több gyöngye francia támadást a németek tüzérségi, gyalogsági és gépjegyzettel visszavertek. Hasonló sors ért egy támadást a Vaux

les Palameixtől északra (Combréstől délnyugatra) a német állások egy kiszögellő része ellen. Az olasz harcmezőn a tüzérségi harcok tegnap az egész harcmezőn átterjedtek és sok helyen nagy heveséggel fejlődtek ki. A Doberdó-fensík szakaszán a bevált éjéri népfelkelőzred Monfalconától keletre benyomult az olaszok árkaiba. Ot tiszteit és különböző lovasezredekkel való 150 főnyi legénységet elfogott és egy gépjegyet zsákmányolt. San Martinótól nyugatra tegnap elfoglalt állásunkat az ellenség minden annak visszahódítására irányuló erőszései dacára megvédtük és megertítettük; itt 3 tiszteit és 140 főnyi legénységet fogtunk el, egy gépjegyet és sok egyéb hadiszert zsákmányoltunk. Ma reggel ellenséges repülőek Kastanjevicára és több világosan megjelölt egészségügyi intézetre bombákat dobtak le, a nélkül azonban, hogy kárt okoztak volna. A görzi hídfőnél, Plavánál és a tolméni szakaszon tüzérségünk az ellenség fedezékét erőteljes tűz alatt tartotta. Ezen a harcmezőn különböző gyalogsági vállalkozások során egy tiszteit és 116 főnyi legénységet fogtunk el. A karinthiai harcmezőn jó látási viszonyok mellett tüzérségi és tüzérségi harcok fejlődtek ki. Pontebbanál csapataink és bersaglier-csapatok között gyalogsági harc alakult ki. A Dolomitoknál a Col di Lana és a Tre Sassi-területen levő állások ellen intézett több olasz támadást vertünk vissza. Dél-Tiroiban csapataink ellenállhatatlan erejű tüzérségi tűzhátas támogatása mellett elfoglalták az Armentergericzen (a Sugana-völgytől délre) a Vilgereuth-fensíkon a Terragnola-völgytől északra és Roverittól (Rovereto) délre az ellenség első állásait. Ezekben a harcokban 65 tiszteit, köztük egy ezredest és több mint 2500 főnyi legénységet fogtunk el, 11 gépjegyet és 7 lövegét zsákmányoltunk. Egy ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Május 17. Az orosz harcmezőn változatlan a helyzet. A nyugati harcmezőn Lenstől délnyugatra aknarobbantásokkal kapcsolatban élénk kézi-gránátharcok folytak. A Maas két partján a kölcsönös tüzérségi tevékenység időnkint hevesebb fokozódott. A franciáknak a 304-es magaslat déli lejtője ellen intézett támadása a németek zárótűzében összeomlott. A repülő tevékenység mindkét részről élénk volt. Immelmann főhadnagy Douaitól nyugatra a 15-ik ellenséges repülőgépet lőtte le. Fournes mellett légi harcban legyőztek egy angol repülőgépet; a benne ülőket — két angol tiszteit — sebesülteletlenül elfogták. Az olasz harcmezőn a tüzérségi harcok az egész harcmezőn

mentén tartanak. A Doberdó-fensíkon San Martinótól nyugatra új állásunkat aknarobbantással kiszélesítettük. Ezt az ellenség részéről pergőtűz és egy támadás követte, a melyet a 43. számú gyalogezredünk kézi-gránátharcban vert vissza. A görzi hídfőnél, a káni szakaszon, Flitschnél és a karinthiai harcmezőn több részén a tüzérségi tűz időnként rendkívül élénk volt. A Dolomitokban az ellenségnek a Hexenfels (Sasso d'Stria) és a Sief hegytől északra levő nyereg ellen intézett éjszakai támadását visszavertük. Dél-Tiroiban csapatunk kiterjeszkedett az Armenterra hegyháton. A vielgereuthi fensíkon elfoglalták az ellenségnek Soglio d'Aspio—Costo—Costa d'Agria—Maronia-hadállását, behatoltak a Terragnolo-szakaszon Piazzába és Valdugába, elűzték az olaszokat Moseritől és éjszakai rohammal foglalták el a Zugna-Tortát (Roverittól délre). Ezekben a harcokban az olasz foglyok száma 141 tisztre és 6200 főnyi legénységre emelkedett, a zsákmány pedig 17 gépjegyerre és 13 lövegre. A Loppio-tó szakaszán az ellenség ma éjjel vonalai ellen erőteljes tüzelést folytatott. Szarazöldi és tengeri repülőjarmúink egy erős raja napelőttétt és tegnap reggel Velencében, Mestrében, Cormonsban, Cividálán, Udinében, Per-la-Karniában és Trevisóban a pályaudvarokat és egyéb telepeket bőségesen bombázta. Mindenütt, de különösen Udinében, a hol mintegy 80 ellenséges löveg használatán intézett repülőjarmúink ellen elhárító tüzelést, erős hatást figyeltek meg a repülőink.

A 'Jó Pajtás', Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, május 21-iki számaiba Abrányi Emil írt verset, Elek magyapó orosz mesét, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör kalandjait az olasz harcmezőn, Sztrokyai Kálmán a repülőgépről ír érdekes harctörténetet, Faragó Géza szép képet rajzolt Endrőd Béla verséhez, Arar Gyula mesét mond el, Gyula bácsi mulattató mókát, B. Indai Etelka folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A 'Jó Pajtás'-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyed évre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatvány-számot kiadásra küld a kiadóhivatal, IV. ker. Egyetem-utca 4.

Csizfűrdő megnyit. Vérszegény gyermekeknek, serdülőknek, idegbetegeknek, görnyeléseknek, érelmeszesedésnek ajánlható. Nagy gyógyhatású rádiómusos jód brom fürdők. Előegyen vendéglők és magánbáznak. Orvosok: Dr. Kallós, Pászár. Prospektus, vizismertetőt kérjünk fürdőigazgatóságától.

Vérszegénység, ideges fejfájás, anémia ellen a legnagyobb orvosi tekintélyek ajánlják ROZSNYAI VILÁG HIRŰ VASAS CHINABORÁT melynek kitűnő voltát mindenki elismeri. Kétféle hatásától fogva a hasonló készítményeket felülmulja. Milleniumi nagy éremmel kitüntetve I Számos kiállításon díjazva. — Kis palaczk 2 korona 60 fill., nagy palaczk 3 korona 80 fill. Készíti: ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszeriára, Árad, Szabadság-tér.

MEGJELENT Budapesti Czim- és Lakásjegyzék XXVII. ÉVFOLYAM. 1916. XXVII. ÉVFOLYAM. Ára vászonkötésben 32 korona. Kiadja a Franklin-Társulat. Kapható minden könyvkereskedésben.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ) Fiókok: II. Fő- és legfrégibb 27. IV. Eszli-utca; caliphetizáló GYAR és FÜZLET; 27. IV. Eszli-utca; vegyilazító és VIII., Baross-n. 85. V. Harmadik-u. 14. VI. Teréz-kört 39. kelmefestő VIII. József-ut. 16. gyári intézte. Telefon: József 2-37.

ÚJ KÖNYV! Magyar katonatisztek hőstetteit örökíti meg

A MI HŐSEINK

Tisztjeink hőstettei a világháborúban WAINOVICH EMIL cs. és kir. gyalogsági tábornok vezetés alatt szerkesztette VELTZÉ LAJOS cs. és kir. alszázados, a cs. és kir. hadi-levéltár osztályfőnöke. Kéremköltők: REICH ÁRPÁD m. kir. honvédelmi-alszázados BENEDEK ELEK és BENEDEK MARCELL. Képmellékletekkel. Ára kötve 6 korona. A Franklin-Társulat kiadása. Kapható minden könyvkereskedésben.

Régi hirneves kénes gyógyfürdő VARASD-TÖPLITZ (HORVATORSZÁG). — Vasut., posta., telefon- és távirat-állomás. Új gyógyszerzalloda villanyvilágítással. Hirneves radioaktív hőforrás +58° C. Ajánlva: kénsav, ivókurák: makacs torok, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál. Elektr. masszázs, iszap-, szénsavas és napfürdők és forróleg kezelés. Egész éven át nyitva. Modern, kényelmes. Szállodák. Katonaszoba. Prospektus ingyen!! Fürdőorvos: Dr. LOCHERT J.

Az elhízás! Kifőnben bevált ellenszere az arany-ermekekkel és oklevelekkel kitüntetett Dakodin. Nincs túlsúlyos test, nincs kiálló csipkés, többé, hanem csak karcsú alak és kecses természet. Nem orvosság, az nem tilkos szar, csupán a túlsúly, de egészséges egyének bírtas eszköze a normális testalkat elnyerésére. Diktára nincs szükség sem a szokott étrend megváltoztatására. A hatás meggyőző. Egy csomag, amely egy hónapra elég, 750 K. két csomag 14 K. Kapható a pénz előleges behűlése vagy utánvét mellett. Gyártó: Hivaryon & Co. Newyork. Egrádúli utca 10. Budapest, VIII. ker., József-körút 23/n. sz.

HALÁLOZÁSOK.

Hősi halált haltak: Dr. ERICZ ERNŐ, ügyvéd, a 8-ik honvédszázadvezető főhadnagy, az orosz harctéren 28 éves korában. — HAVAS JENŐ, gazdasági könyvelő, tartalékos honvédbadnagy, a kis ezüst vitézségi érem tulajdonosa, a harctéren szerzett betegsége folytán Szegeden. — BROKÉS ISTVÁN, a 7-ik honvédszázadvezető népi zászlós, az orosz harctéren szerzett betegsége folytán 43 éves korában, Dorosoutzban (Bukovina).

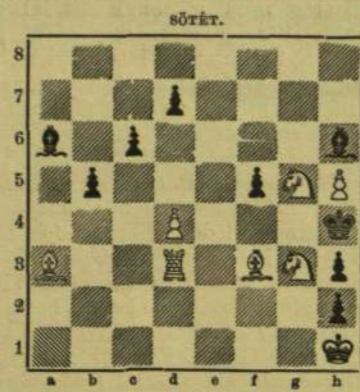
Elhunytak még a közelebbi napokban: MATOLAI ETRE, Zemplén vármegye nyug. alispánja, 48-as őrnagy Sátoraljaújhegyi, a melynek díszpolgára volt, 93 éves korában. — ÁACS FERENCZ volt 48-as honvédbadnagy, 88 éves korában, Dicszelen. — PONSZÁSZ JÓSEF, az ötödik kerületi állami főreáliskola és a képzőművészeti főiskola tanára, a rajztanárvizsgáló bizottság tagja, 80 éves korában, Budapesten. — KÓKAI LAJOS, fővárosi könyvkereskedő és kiadó, 74 éves korában, Budapesten. — FEKETE SÁNDOR zentai könyvkereskedő, a «Zentai Közöny»-nek évtizedeken át volt szerkesztője, 72 éves korában. — INSTITUTEI KÁLMÁN, Arad város nyug. polgármestere, 77 éves korában, Aradon. — UZONI KOVÁCS ÁRPÁD, nyug. főmérnök, 65 éves korában, Brassón. — KAPPELMAYER JÓSEF, 64 éves korában, Budapesten. — REINLE GYULA, belügyminiszteri osztálytanácsos, Budapesten. — Dr. szentkirályi TÓTH FERENCZ, a kunszentmiklósi ref. egyház és főgimnázium főgondnoka 62 éves korában, Kunszentmiklóson. — KLAUSZMANN SIMON, 59 éves korában, Budapesten. — RÁNYFI ZSIGMOND ezredes, a nagyváradi negyedik honvédfalvezető parancsnoka, 53 éves korában, Budapesten. — SZABÓ KÁROLY, miniszteri tanácsos, budapest-vidéki pénzügyigazgató, 57 éves korában, Budapesten. — KRÉMANN LAJOS, evangélikus lelkész, 45 éves korában, Cserecsényben. — INÁMI BOLGÁR DEZSŐ, a somogyzentimrei földművelés-iskola igazgatója, Budapesten. — KOLOSVÁRI BÉKÉSY GÁSPÁR, 49 éves korában, Budapesten. — FELSKÓBUBINI MISKÓ BRUNÓ, a Kassa-oderbergi vasút hivatalnokja, 35 éves korában, Budapesten. — LOTSPEICH JÓSEF kereskedő, — tüzoltó-főparancsnok, 33 éves korában, Borócson.

Dr. GROSZ JÓZSEF, szül. Guttmann Borbála, a koronás arany érdemkereszt és a Vörös Kereszt hadiékítményes díszérem tulajdonosa, Miskolcon. — GIWISSER MÁGDALÉNA, 71 éves korában, Budapesten. — ARNÓTFALVI ARNÓTFALVY ISTVÁNNÉ, szül. ranhenburgi Rauer Mária 52 éves korában, Egerben.

ben. — FLEISCHMANN GYULÁNÉ, szül. Weisz Julia 57 éves korában. — WALTHER LÁSZLÓNÉ, szül. deteki és tengerfalvai Meczer Margit, 43 éves korában, Sátoraljaújhegyen. — Dr. EMPERL GYULÁNÉ, szül. Varga Ilona, 30 éves korában, Békésben.

SAKKJÁTÉK.

3005. számú feladvány Braune Róberttől.

Világos indul és a negyedik lépésre mattot ad.

3000. sz. feladvány megfejtése Braune Róberttől.

1. Ff4-c7 Kd4x e8 1. — — — Kd4-c5
2. d3xc4 f stb. 2. d3-d4 f stb.

1. — — — Hf6-d5
2. He3-c2 f stb.

3001. számú feladvány megfejtése Fritsch Károlytól.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét.

1. Vd8-g5 Ff8-e7 1. — — — H lép
2. Vg5xd5 f stb. 2. Vg5-g2 stb.

1. — — — Ke4-d3
2. Vg5-g2 stb.

Helyesen fejtették meg: A «Budapesti Sakk-kör» (Budapest). — Hoffbauer Antal (Léptetőr). — Kintzig Róbert (Fakert). — Székely Jenő (Győr). — Bácsi Péter (Budapest).

Szerkesztői üzenetek.

Füreden. Először is nem áll az, hogy a Vértes és Bakony ma a pusztulás képét mutatja s csupa kopár hegy-domb, azok a várak pedig már Himfy korában is romok voltak. Különben is rossz a vers.

Kisértő emlék. Koldusszegényen. Zavaros két vers, erőltetett nyelven írva, nem könnyű dolog bennük eligazodni.

Sz. J. Kistereny. Az első helyen kérdezett lap szerkesztője I. Fehérvári ut 15/c, a másiké VII. Damjanich-utca 50.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

63-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégebb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap évenként több mint 130 íven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

Előfizetési feltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 5 korona, fél-évre 10 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val negyedévre 6 korona, félévre 12 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalába, Budapesten, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 16-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Gálbaba sírja.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál

Szerkesztőiroda: Budapest IV. Vármege-utca 11

Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Két kiváló író legújabb munkája!

Bűbájosok

Novellák
Írta Kosztolányi Dezso
Ára 3 K 50 f

Tavaszi játék

Regény
Írta Lakatos László
Ára 3 K 50 f

A Franklin-Társulat kiadása

Kaphatók minden könyvkereskedésben

Budapesti villamos városi vasút részvénytársaság.

HIRDETMÉNY.

A budapesti villamos városi vasút részvénytársaság t. cz. részvényesei az 1916. évi május hó 20-án napján d. e. 11 órakor a társaság helyiségeiben Budapesten, (VII., Kertész-utca 10. sz. a.) tartandó

XXV. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt javaslatok. 2. Az 1915. izeleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése. 3. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentésny megadása iránti indítvány. 4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat. 5. Hatalmazással az alkalmazottak üzemi baleset elleni biztosítási tárgyában és a nyugdíjintézet alapszabályoknak e célból való kiegészítésére. 6. Igazgatósági tagok választása. 7. Felügyelő-bizottság választása.

A részvények letételtől 1. évi május hó 12-ig bezárólag: a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank értékpapír-pénztáránál (V., Fűrdő-utca 2.). Az Angol-Osztrák Bank főkelepeknél (V., Fűrdő-utca 6.) és a Budapesti Székesfőváros Központi pénztáránál (Központi városaháza).

Az Igazgatóság

Vadászsportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZUJSÁG-OT

Állandó melléklete:

„A vadászeb”

czímű egyedüli magyar nyelvű eb-
tenyészési szaklap. — Mindkét lap
gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész
évre 12 K, félévre 6 K, negyedéve 3 K.

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
(Franklin-Társulat.)

TÁBORI BESZÉLŐGÉP!

Küszömben rohamok után, amikor a hős magyar katona pihenőre
tér, édesbús magyarázatok mellett gondol haza és ez erőt ad
nek új küszömbökre. A tábori szórakozás legkedvesebbje a

TÁBORI BESZÉLŐGÉP!

Cinios szekrényben, elpusztíthatatlan erős szerkezet-
tel, kiváló tiszta hang, 1000 távol (lemez nélkül)

CSAK 50 KORONA.

Egész finom kivitelben, hangverseny-hangdobozzal
100 koronától 500 koronáig.

Az idei évad legnagyobb slágere az eredeti Táboriánel.
I. rész. (Három hervadt rózsát). Táboriánel II. rész. (Üzenet
a táborból), éneklő Király Ernő, egy kétfoldú lemezen. —
Minden vevő ingyen kapja hozzá a kottáját, melynek bolti
ára 2 korona, egy legújabb dalokkötet és 200 darab finom
acéltűt. Ezeket a legújabb háborús hanglemezeket a követ-
kezők: A hazáért, I. és II. rész. Egy lemezen! Rendelte
Gábányi László, a Nemzeti színház művésze. A dalokat éne-
kelte Király Ernő, a cigányzenét ifj. Berkes Béla szolgáltatta.
Darumadár ha elszállsz déli felé, Ágyucsőre táborítz világit
(Térkép). Zokogva sir az őszi szél, Messze mentél, nagyon
messze, Mikor az est mesélni kezd, Puskából a keresztfája,
Sir az anya, háborúba viszik gyermekét, Nem én lettem hű-
len hozzád. Előttek a jobbkaromat, Sárba taposom a fény-
képedet. „Wagner” hanglemezei minden beszélőgépre jók!
Ha a beszélőgépe recseg, úgy okvetlen hozassa meg a „Wag-
ner”-lele hangverseny hangdobozt és a recsegés aronnal meg
fogadom. Különösen finom készítmény. Ára csak 20 korona.
Hangdoboz (membrán) 15 kor. ráfizetéssel beszereljük. Hatal-
mashang „Elektra” tük 1 doboz (200 drb) 7 kor. Lemestartó
album 2 K. Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

WÄGNER

„HANGSZERKIRALY” a Columbia beszélőgép- és hangszerelem-
gyár főraktára BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 15. SZÁM
Elsőleg küldés „WÄGNER” névre ügyelni!

**Kalapvirágok, kócsagok,
strucztollak, tüzekek,
boák, szabadiszek**

ROSENBERG MÓR

művirág és díszeltgyártással egybekötött
NAGYKERESKEDÉSÉBEN
Budapest, IV., Városház-utca 16. szám.
Telefon 136-96.

ISMERETTERJESZTŐ KÖNYVTÁR

a modern természettudomány és technika legnagyobb
víványainak ismertetési kiváló szakemberek tollá-
ból, mindenki számára érthető módon. Új kötetének

A MODERN KÉMIA

a címe.

A kémiai tudomány fontossága még sohasem vált
annyira mindenki számára érthetővé, mint most,
amikor a háborúban elért sikereinkben oly nagy
része van a német kémiai tudomány óriási fej-
lettségének. A háború eredményeképpen bizon-
várható a kémia iránti érdeklődés nagy fellendülése
s ezért épen jókor, aktuálisan jelent meg a kötet,
a mely a kémia eddigi eredményeinek nagyon
népszerű, mindenki számára megérthető s mégis
tudományosan színvonalon álló összefoglalá-
sát adja. A könyvet, melynek szövegét sok ér-
dekes kép és ábra illusztrálja, egy kiváló magyar
szakember, Unger Emil dr. ford. Philip C. James
nagyírú munkájából a Franklin-Társulat kiadása.

Ára kötve 3 K.

Megrendelhető:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

A Pannoni Kereskedelmi és Iparkamari-
től fenntartott nyilvános, három évfolyamú
Női FELSŐ KERESKEDELMi ISKOLA
POZSONYBAN.

Érettségi vizsgálat. Állásközvet. Internátus.
Értesítő kinyomatra küld az igazgatóság.

Alapítva 1810-ben. **Haltnerberger Béla Kassa**
ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás.
A GYÁR TELJES ÜZEMBEN VAN.
Gyászszetben ruhafestés fokotérs és egyen-
ruhák tisztítása soronkívül.

**Darumadár, ha elszállsz dél felé
Repülj árva kis hajlékom felé...**

Nagyoroszországban szenvedő magyar hadifoglyok-
nak gyönyörű éneke, mely megrázzaóan hiten tükrözi
vissza hazavágyó lelküknek minden sóhaját.

Gramofonra megjelent, éneklő Király Ernő, Berkes
zenekarának kíséretével, a lemez másik oldala szin-
tén csodaszép, ára — — — 4 korona.

Kapható a kottája is zongorára, hegedűre és
énekre, ára — — — 2 korona.

A világhírű «Mogyoróssy» hanglemez ujdön-
ságok bármely beszélőgépre jók, darabja 4 kor.

Zokogva sir az őszi szél és Császárnéból
(keringő). Kard és a rózsza és Messze men-
tél, nagyon messze. Málnás Miksa. (Hopsza
Sári) és (Cintányéros). Megjött a Sári és
Tyű, de jó kedvem van. Ott, ahol a Dnyeszter
vize zug és Majd a legutolsó éjszakán. Ágyu
csőre táborlitz világit (Térkép) és Föl-
megyek az Uristenhez. Mikor az est mesélni
kezd és Jaj Zsuzsikám (csárdás). Messze
földön idegenbe és Puskából a keresztfája.
Atlítotték a jobbkaromat és Sárba taposom a
fényképedet. Nem tudlak én soha elfeledni és
Elmúlt a legszebb álmom. Nem én lettem
hűtlen hozzád és Te szőke gyerek. Honvédek
a Kárpátokban és Hári János a muszka fron-
ton. Sir az anya, háborúba viszik a gyer-
mekét és Megpróbáltam nálad nélkül élni.

Gramofon csodásan erős tiszta hangú beszélőgép 45 K
Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld:

Mogyoróssy Gyula
kir. szab. hangszergyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

A Jogtudományi Közlöny
szerkesztősége által kiadott

DÖNTVÉNYTÁRAK

új kötetek:

Büntetőjogi Döntvénytár
Szerkesztő Lengyel Aurél dr.
IX. kötet. Ára 6 kor.

Hiteljogi Döntvénytár
Szerkesztő Gallia Béla dr.
IX. kötet. Ára 6 kor.

Közigazgatási Döntvénytár
Szerkesztő Marschalkó János dr.
IX. kötet. Ára 6 kor.

Magánjogi Döntvénytár
Szerkesztő Sziládsi Károly dr.
IX. kötet. Ára 6 kor.

Perjogi Döntvénytár
Szerkesztő Kovács Marcell dr.
I. kötet. Ára 6 kor.

A Franklin-Társulat kiadása.
Kaphatók minden könyvkereskedésben.

JÓ PAJTÁS

képes gyermeklapja.

A JÓ PAJTÁS érdekes, mert elbeszéléseit,
regényeit, meséit, verseit a legjobb magyar
írók írják a gyermekek számára.

A JÓ PAJTÁS tartalma gazdag, mert min-
den számában megvan minden, amit a
gyermek olvasni szeret.

A JÓ PAJTÁS szép, mert képeit jeles ma-
gyar művészek rajzolják.

A JÓ PAJTÁS minden héten megjelenik,
mindig új, egyre kedvezőbb tartalommal.

A JÓ PAJTÁS minden karácsonyra gaz-
dag tartalmú és díszes kiállítású almanach-
chal lepi meg olvasóit.

A JÓ PAJTÁS rejtvényeinek megfejtői ér-
tekes könyvjutalmakat nyerhetnek a sor-
soláson.

A JÓ PAJTÁS olcsó, mert előfizetési ára
negyedévre csak 2 korona 50 fillér.

Előfizetéseket elfogad minden könyvkereskedésben
Mutatványszámot ingyen küld mindenkinek, aki kér:
JÓ PAJTÁS kiadóhivatala
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

MARDOCHEUS

írta
Berczellény Gajary Böske.

Ára 1 korona 50 fillér.

Megrendelhető:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrássy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

**RENDELÉSNEI
SZIVESKEDJÉK
LAPUNKRA
HIVATKOZNI**

AZ AÉRO

A repüléssel és léghajózással foglalkozó egyedüli magyar hivatalos folyóirat.

Minden számában érdekes és Különösen figyelemre méltók
eredeti fényképfelvételeket kö- alkalmazásáról és repülés hadi
zól. A léghajózás eseményeiről, alkalmazásáról írott közlemé-
fejlesztéséről és céljairól kitünő nyel, valamint az ifjuság szá-
mára különösen érthető népszerű mára különösen fenntartott kisrepülő-
cikkeket tartalmaz. * gép (modell) rovata. *

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.

**A magyar katona
aranykönyve**

WOINOVICH EMIL
cs. és kir. gyalogsági tábornok
vezetése alatti szerkesztette
VELTZE ALAJOS
cs. és kir. alezredes, a cs. és kir.
hadilevelőtár osztályfőnöke.

Köszömlőköték:
REICH ÁRPÁD
m. kir. honvédtusztár-alezredes
és
SEBŐK ZSIGMOND.

Képmellékletekkel

Ára kötve 6 korona

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben

RENDELÉSNEK
* SZIVESKEDIÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI.

A SZÍV

a címre
AAGE MADELUNG
egyik legszebb elbeszélésének. Megjelent a Magyar Könyvtárban.

Ára 60 fillér.
Mindenütt kapható!

MAGYAR KÖNYVTÁR

Az 1870—71-diki

**NÉMET-
FRANCZIA
HÁBORÚ**

teljes leírása
Dr. MIKES LAJOS-tól.

Ára 60 fillér.

Megrendelhető:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, VI., Andrásy-út 21., és minden könyvkereskedésnél.

A Magyar Könyvtár

kaszetta kiadása.

Ambrus, Heltai, Kafka, Kóbor, Krúdy, Lakatos,
Molnár, Sebők, Szini, Szöllösi

64 elbeszélést **10** kötetben,

külön-külön kötésben, színes borítékkal.

A tíz kötet egy kaszettában ára 6 K.

**MAGYAR KÖNYVTÁR
A FRONTRA!**

Tíz füzet, tartalmaz 64 kitűnő elbeszélést.

Ára tábori csomagolással együtt 3 K.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Szerencse fel Szerencse fel

Legnagyobb osztálysorsjegyzület

**TÖRÖK
TÖRÖK
ÖK**

Törökhöz! Törökhöz!

Török szerencsés keze!

Bizza a számok kiválasztását Török szerencsés kezére!

Már gyakran volt alkalmunk

éppen olyan számokra a legnagyobb nyereményeket

kifizetni, melyeket vevőink részére magunk választottunk.

Rendeljen azonnal sorsjegyet, miután az I. osztály huzása már a

**legközelebbi szerdán,
május hó 24-én**

kezdődik és a kívánt mennyiségű szerencse-sorsjegyet mi választjuk ki az Ön részére.

Miként köztudomású, a legutóbbi 35. sorsjátékban ismét

millió nyereményt

fizettünk ki t. vevőinknek, és pedig a nagy jutalmat

600,000 K-át

és a legnagyobb nyereményt

400,000 K-át,

ezenkívül sok egyéb nagy nyereményben is részesültek feleink.

A Török-bankház sorsjegyei nagy keresletnek örvendenek, kérjük tehát, hogy b. megrendelését levelező lapon postafordultával be-
küldeni sziveskedjék.

Az I. osztály huzása már május 24-én kezdődik

Az I. osztály sorsjegyek árai:

Egész sorsjegy K 12— negyed sorsjegy K 3—
fél sorsjegy K 6— nyolcad sorsjegy K 1-50

Az eredeti sorsjegyek

utánvétellel vagy postautalványon történt előzetes befizetés ellenében rendelhetők meg.

Török A. és Tsa bankház rt.

legnagyobb osztálysorsjegyzület

Budapest, IV., Szervita-tér 3-V.U. Török-palota.

Sürgönycim: Törökek.

Telefon 3-49.

22. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, MÁJUS 28.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármeleg-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

BOSNYÁK CSAPATOK AZ ALBÁN PARTOKON. — Jolly Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.